

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΒΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 40ὸς

Ἀθῆναι 25 Μαρτίου 1933

Ἔτος 55ον. — Ἀριθ. 17

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ 25^η ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἡ πρώτη δίνει ἓνα Χριστό, ἡ δευτέρα μιὰ Ἑλλάδα,
Χαρὰ στοὺς νιοὺς ποὺ θὰ γευθοῦν τῆς τρίτης τῇ γλυκάδᾳ.

† Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ

Ο ΜΑΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΔΙΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ LEON LAMBRY

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

— Τι!!!

— Ἀκουσα μὲ προσοχή τὰ λόγια
του, ἐνδὼ μιλοῦσε στὸ πουλί. Τοῦ
ἔλεγε: «Ἐσὺ εἶσαι, μικρὲ μου
Μπιμσί, ποὺ μοῦ ἐκλεβες τὰ κοῦξ
δταν ἦσουν μικρὸ παιδάκι. Γι' αὐ-
τὸ καὶ ὁ θεὸς Βράχμα δταν πέθα-
νες σὲ μεταμόρφωσε σὲ κόρακα.
Μὰ ἐγὼ σὲ γνώρισα ἀμέσως δταν
σὲ εἶδα νὰ ἔρχεσαι πάλι καὶ νὰ μοῦ
κλέβης τὰ γλυκά. Γι' αὐτὸ σ' ἔ-
φερα ἐδῶ, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ σὲ βλέ-
πω κάθε μέρα».

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί εἶναι
αὐτά; ἀπόρησε ἡ Μαίρη. Δὲν κα-
ταλαβαίνω τίποτε.

— Μὰ δὲν τὸ ξέρεις πὼς ἐμεῖς
πιστεύουμε, ὅτι κάθε ἄνθρωπος ὅ-
ταν πεθάνει μετεμψυχώνεται σ' ἓνα
ζῶο, ἀνάλογα μὲ τὰ ἐλαττώματα
καὶ μὲ τὰ προτερήματά του; Ἄν
εἶναι κλέφτης, σὰν τὸν ἀνεψιὸ τοῦ
πολεμιστῆ, θὰ γίνῃ κοράκι ἢ κα-
ρακάξα. Ἄν εἶναι ἀγαθός, θὰ γίνῃ
περιστέρι. Ἄν εἶναι αἰμοδόρος, θὰ
γίνῃ τίγρις, ἂν εἶναι πεισματάρης
θὰ γίνῃ γαϊδούρι. Γι' αὐτὸ ἐμεῖς
οἱ Ἰνδοὶ ἀγαποῦμε τόσο πολὺ τὰ
ζῶα καὶ δὲν τὰ πειράζουμε ποτέ.
Γιὰτὶ μέσ' σ' αὐτὰ βρίσκονται οἱ
φυχὲς τῶν πατερᾶδων μας.

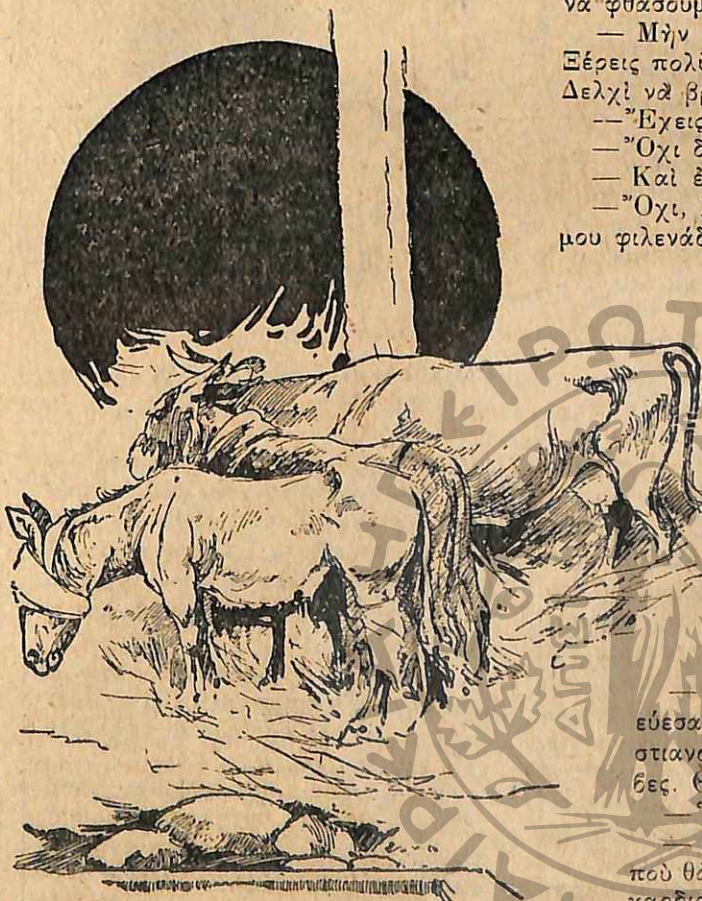
Ἡ Μαίρη κοίταξε μὲ ἀπορία
τὸν Κεσάμπ, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε.

— Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ξέ-
ρουν ἀκόμη τὸν ἀληθινὸ Θεό, σκέ-
φθηκε. Εἶναι ἁμαρτία νὰ ζῇ ἡ
ψυχὴ τους μέσα στὸ σκοτάδι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Πηλοιάζοντας στὸ τέμα

Δὲν εἶχαν πιά νὰ σταματήσουν
πουθενὰ ἄλλοῦ. Ἀπὸ τὸ Τζεῦπουρ

«Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ἦταν καὶ γέριμα γαϊδούρια...»
(Σελ. 182, στ. β').

ὁ δρόμος τοῦ τραβοῦσε δρόσινα, χωρὶς
διακοπὴ ὥς τὸ Δελχί.

— Σὲ μιὰ βδομάδα θὰ ἔχουμε φθά-
σει, ἂν δὲν μᾶς τύχῃ ἐντωμεταξὺ κα-
νένα ἀπρόοπτο ἐμπόδιο, εἶπε ὁ Κε-
σάμπ, ποὺ βγαίνοντας ἀπὸ τὴν πόλη
εἶχε πάρει γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὴν
ἀρχὴ τοῦ ταξιδιοῦ τους, ἀνατολικὴ
διεύθυνση.

— Ἐνα μῆνα μοναχὰ βρισκόμαστε
μαζί, εἶπε ἡ Σότζια στὴ Μαίρη, καὶ
ὅμως μοῦ φαίνεται σὰν νὰ σὲ γνώ-
ριζα πάντοτε.

— Καλὴ μου Σότζια!

— Τί ἀτυχία ποὺ κοντεύουμε
νὰ φθάσουμε στὸ Δελχί!

— Μὴν τὸ λὲς αὐτὸ, Σότζια!
Ξέρεις πολὺ καλὰ ὅ, τι ἐλπίζω στὸ
Δελχί νὰ βρῶ τοὺς γονεῖς μου.

— Ἐχεῖς δίκιο, εἶμαι κακιά.

— Ὅχι δά!

— Καὶ ἐγώ; στρία.

— Ὅχι, Σότζια, εἶσαι ἡ καλὴ
μου φιλενάδα.

— Μιὰ φιλενε-
νάδα ποὺ ἀπὸ φό-
βο μὴν σὲ χάσῃ,
γίνεται σκληρὴ μα-
ζί σου.

— Σοῦ τὸ ὑπο-
σχέθηκα πὼς δὲν
θὰ χωριστοῦμε.

— Ἐσὺ μοῦ τὸ
ὑποσχέθηκες, εἶναι
ἀλήθεια, μὰ οἱ γο-
νεῖς σοῦ θὰ δεχθοῦν
ποτέ μιὰ σκλάβαν
στὸ σπίτι τους;

— Μιὰ σκλάβαν; Ἀστει-
εύεσαι; Σὲ μᾶς τοὺς χρι-
στιανοὺς δὲν ὑπάρχουν σκλά-
βες. Θὰ εἶσαι ἡ ἀδερφή μου.

— Ἡ ἀδερφή σου;

— Ναί, ἡ ἀδερφοῦλα μου
ποὺ θάγαπῶ μ' ἐλὴ μου τὴν
καρδιά.

— ὦ Μαίρη, τί εἶναι αὐ-
τὰ ποὺ λὲς. Φοβάμαι πὼς

για να μ' ευχαριστήσης μου υπόσχεσαι πράγματα που δεν θα μπορέσης να εκπέσεις.

— Μά γιατί;

— Γιατί ο πατέρας σου...

— Θα κάνη, τι τον παρακαλέσω εγώ.

— Και η μητέρα σου;

— Θα είναι τόσο ευτυχισμένη που θα με έχει ξαναβρεί, ώστε δεν θα θελήση να μου άρνηθῃ τίποτε.

Η Σότζια έμεινε σκεπτική για λίγα λεπτά.

— Τι ώρα το θα είναι, είπε στο τέλος, να έχω κανείς ένα πατέρα και μια μητέρα που να τον αγαπούν! Έγώ δεν γνώρισα ποτέ μου αυτή την ευτυχία.

— Θα την γνωρίσης τώρα. Στο υπόσχομαι, είπε η Μαίρη βαθεία συγκινημένη.

Ένόςω τα δυο κορίτσια συζητούσαν, ο Κεσάμπ είχε κατέβει από το άμαξι για να ξεμουδιάσουν λιγάκι τα πόδια του. Περπατούσε στο πλευρό του Καραλά και σύμφωνα με την συνήθειά του το κουδέντιαζε:

— Όλα πάνε φίνα, Καραλά, το έλεγε. Ταξιδέψαμε σχεδόν τις μισές Ινδίες, από την μια άκρη ως την άλλη κι' εσύ ούτε μια φορά δεν μάς τὰ χάλασες. Μά την αλήθεια είσαι ένα άλογο που αξίζει. Τώρα, κοντεύει να τελειώση το ταξίδι μας κι' εσύ θα φαντάζεσαι βέβαια πως εγώ θα σε αφήσω, γι' αυτό μου είσαι λυπημένο. Μά κάνεις λάθος. Αλήθεια, γερο-Καραλά μου, κάνεις λάθος. Καλύτερα έχω να πεθάνω, παρά να σε αφήσω έσένα, καταλαβαίνεις;

Για να ποῦμε την αλήθεια, ο Καραλά δεν ήταν καθόλου λυπημένος ούτε έδωζε κανένα, κακό με το νοῦ του. Μά ο Κεσάμπ είχε την πεποίθηση πως το άλογό του σκεπτόταν σάν άνθρωπος, κι' επειδή ο Καραλά δεν μπορούσε να του άπαντήση, γι' αυτό άπαντούσε αυτός ο ίδιος για λογαριασμό του.

— Όχι, λοιπόν, δεν θα σ' αφήσω! συνέχισε ο Κεσάμπ ζωηρότερα. Και γι' αυτό θα κρατήσω το παλιό μου επάγγελμα. Οι δυο μας μαζί θα γυρίζουμε αδιάκοπα από χωριό σε χωριό κι' από πόλη σε πόλη, χωρίς να στεκόμαστε πουθενά. Μά τί πειράζει! Άμα έχω ένα καλό σύντροφο σάν και σένα!

Έξαφνα ο Κεσάμπ έκοψε άπτομα τον μονόλογό του, έβγαλε το δεξί του χέρι πάνω από τα μάτια του και

κοίταξε γύρω του γύρω του με προσοχή.

— Τι συμβαίνει; Τι βλέπεις; ρώτησε η Μαίρη με αγωνία.

— Δεν βλέπω τίποτε, έκανε η Σότζια που έβγαλε κι' αυτή το κεφάλι της έξω απ' την τέντα.

— Όχι, τίποτε, άπάντησε κι' ο Κεσάμπ σάν ήχώ, μά όσο νάναι πάντα πρέπει κανείς να φοβάται.

— Τι θέλεις να πῇ;

— Βρισκόμαστε κοντά στις έπαρχίες των Σίχ, άπάντησε ο Κεσάμπ, και δεν είναι σπάνιο να ιδῇ κανείς

«Ο πολεμιστής μιλούσε στον κόρακα».
(Σελ. 18, στ. γ')

καμπόσους από τους πολεμιστές αυτούς να κατεβαίνουν ως έδω. Είναι γενναίοι και σεβαστοί άνθρωποι αυτοί οι πολεμιστές. Μά ωστόσο θα προτιμούσα να μῆν τους συναντήσω.

— Κι' εγώ επίσης, συμφώνησε η Μαίρη.

Ο Κεσάμπ ήσυχασμένος ύστερα από την επιθεώρηση που έκανε, ανέβηκε πάλι στο άμαξι και πήρε στο χέρι του τα γκέμια.

Οι νύχτες περνούσαν ήσυχες, από τότε που το άμαξι σκεπάστηκε με μια καινούργια και στερεά τέντα αντί για εκείνη που τους είχε άρπάξει ο άνεμος. Ωστόσο καμιά φορά η Μαίρη πεταγόταν στον ύπνο της τρομαγμέ-

νη, και μια φρικτή άγωνία της έσφιγγε την καρδιά: Θα ξαναδρίσκε άραγε τους γονείς της; Θα βρισκόταν στο Δελχί; Από τον Κεσάμπ είχε μάθει ότι ο πατέρας της είχε όρισει πως θα συναντιόνταν μαζί του σ' αυτή την πόλη. Ήξερε ακόμη, ότι πριν από την εξαφάνισή της, ο κύριος Ουίλσον είχε σκοπό να νανοίξη στο Δελχί ένα μεγάλο ευρωπαϊκό κατάστημα: μά συλλογιζόταν, και με το δικιο της, αν άπό τότε ο πατέρας της δεν είχε αλλάξει γνώμη.

Συχνά πάλι έδωζε στο νοῦ της την θλίψη που θα είχε αισθανθῇ η μητέρα της με την εξαφάνισή της. Και ρωτιόταν με αγωνία: Πως θα είχε υποφέρει αυτόν τον χωρισμό; Μῆν είχε άρρωστήσει, μῆν είχε—ω Θεέ μου—πεθάνει; Στη σκέψη αυτή η καρδιά της Μαίρης κόντευε να σπάση από τον πόνο. Ήσποῦσε σε θρήνους και μονάχα τὰ χάρδια και τὰ παρηγορητικά λόγια της Σότζιας κατόρθωναν να την ήσυχάσουν λιγάκι.

Έτσι περνούσαν οι ήμέρες και οι νύκτες.

Ο Καραλά προχωρούσε πάντα με το ήσυχο και κανονικό του βῆμα και η άπόσταση που χώριζε τους ταξιδιώτες μας απ' την πρωτεύουσα των Ινδιών γινόταν ολοένα και μικρότερη.

Ένα πρωί επιτέλους, άφου είχαν περπατήσει κιόλας δυο ώρες, στο βάθος του όρίζοντα διέκριναν τὰ τείχη και τους πύργους μιας πολιτείας.

— Το Δελχί!.. φώναξε ο Κεσάμπ, τεντώνοντας το χέρι του.

— Το Δελχί! είπε και η Σότζια.

Η Μαίρη δάγκασε τὰ χείλη της για να μῆν φωνάξη. Έπρεπε να χαίρεται ἢ να λυπάται; Τι την περίμενε σ' αυτή τη πόλη; Η άμφιβολία και η άνυπομονησία άλληλοσυγκρούονταν μέσα της και η καρδούλα της άρχισε να χτυπάη τόσο που νόμιζε ότι θα σπάση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'
Δελχί!

Από τότε που το Δελχί έγινε η πρωτεύουσα των Ινδιών, ἢ πρόσδος του είναι καταπληκτική. Άλλοτε χάρη στην άπόμερη θέση του χρησίμευε για καταφύγιο στους ληστές και στους άλῆτες: σήμερα έχει γίνει μια ωραία πολιτεία, όπου έχει το άνάκτορό του ο άντιβασιλεύς, κι' όπου βρίσκονται έγκατεστημένες όλες οι

Ο ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΖ'.

Άδιόρθωτος τελοςπάντων ο Λιχουδάκης μας! Μια μέρα, που ἡ υπηρέτρια είχε πάει να ιδῇ την άρρωστη άδερφή της, ἡ γιαγιά είχε βίξι-τες στο σαλόνι, κι' ο παππούς εργαζόταν στο περιβόλι, ο Πετροάκης βοή-κε την ευκαιρία και μπῆκε κρυφά στην κουζίνα να βοῇ καμιά λιχουδιά. Πόσον καιρό το επιθυμούσε αυτό! Άνοιξε συρτάκια και ντουλάπια, έφα-ξε παντού, έφαγε απ' ό,τι γλυκό βοῆκε—ζάχαρη, μέλι, σιρόπι, μαρμελά-τα—και δίψασε. Πῆρε τότε ένα ποτήρι και πήγε στη βρύση να το γεμίση και να πιῇ. Άλλά όταν έκαμε να κλείση την κάνουλα, ἡ στρόφιγγα δὲ γύριζε: είχε σφηνώσει. Του κάκου πολέμησε, αγωνίστηκε, ίδρωσε ο Πε-τροάκης: Ἡ βρύση έμεινε άνοιχτή και το νερό χυνόταν αδιάκοπα!..

Φοβήθηκε να φωνάξη βοήθεια, μῆ τον μαλλώσουν. Κι' άφησε να γίνη στην κουζίνα σωστή πλημμύρα. Το νερό έφτανε τώρα ως τὰ γόνατά του. Για να σωθῇ, ανέβηκε στο τραπέζι. Μά και το τραπέζι δεν στεκό-ταν καλά μέσα σ' εκείνο το ποτάμι. Μια στιγμή έγειρε κι' ο Πετροάκης

— Που θα πάμε; ρώτησε ο Κε-σάμπ, που φαινόταν να βρίσκεται σε μεγάλη άμνηχανία.

— Στο παλάτι του άντιβασιλέως, είπε ἡ Μαίρη αποφασιστικά.

(Άκολουθεῖ)

ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΔΗΣ

ΔΕΝΤΡΑΚΙ

Δεντράκι που περήφανο ύψωνόσουν,
Πόσα όνειρα δεν έπλεξες τρελλά!...
Πεθύμησες ν' άνέβης στ' άψηλά
Τὰ κλώνια σου τὰ ούράνια ν' άντα-
[μώσουν...]

Του ήλιου οι κάψες για να σε πληγω-
[σουν]

Μαράνανε τὰ φύλλα τ' άπαλά
Κι' ἡ θύελλα στη μανία της άμολά
Άγριους άγέρες να σε ξεριζώσουν!..

Δεντράκι φουντωτό, δεντράκι ώρατο,
Δες τώρα τὰ κλαδιά σου, κοινά ξύλα,
Και σκύβεις την κορφή σου στο μοιραίο

Σάν άνθρωπος, και τρίζεις—φοικαλέο—
Δυο κίτρινα μονάκριβά σου φύλλα
Μ' ένα λυγμό που φέρνει άνατριχίλα!

ΜΑΡΙΚΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΑΚΙ

Ένα ποντικάκι περιτριγυρίζει μια φάκα παρά τη συμβουλή της μητέ-ρας του.

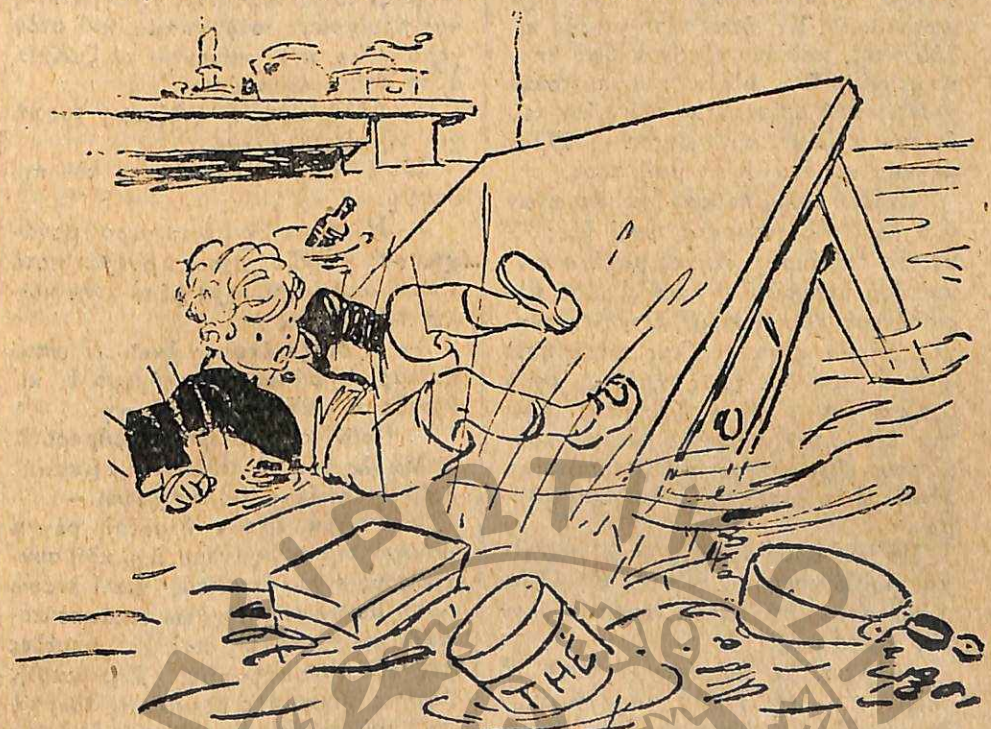
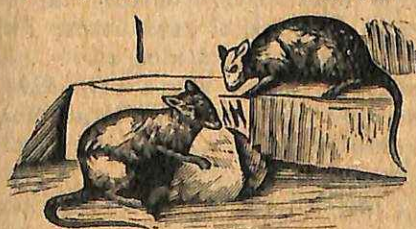
— Να, να, λέει, ξέρω πως είναι μια παγίδα, δεν θα την άγγιξω. Θέ-λω μόνο να νοιώσω από κοντά την έξαισία μυρωδιά του λαρδιού.

Άλλά το ποντικάκι προχωρεί λί-γο και άγγίζοντας τη φάκα, πιάνεται με το κλείσιμό της.

Καταλαβαίνει τότε, πολύ άργά θ-μως, ότι δεν άρκεί να γνωρίξω κα-νέναν τον κίνδυνο: Πρέπει ακόμα και ναπομακρύνεται απ' αυτόν.

(Μετάφραση)

ΔΗΜ. ΚΟΚ.

έπεσε στο νερό με την πλάτη. Τότε άρχισε να φωνάξη. Μά το νερό τον κουκούλωσε, του έκλεισε το στόμα κι' ο μικρός λιγοθύμησε...

Θα πνιγόταν χωρίς άλλο, αν ο παππούς, στο περιβόλι, δεν έβλεπε άξαφνα ένα ρυάκι να εισορμά από την πόρτα της άδλης: «Μπα! είπε με το νοῦ του: από που έρχεται αυτό το νερό;» Άκολούθησε το ρυάκι κι' έφτασε ως την κουζίνα που τη βοῆκε πλημμυρισμένη. «Μπα! είπε πάλι: ποιος έξαισας τη βρύση άνοιχτή;». Κι' έτρεξε να την κλείση. Άλλά τότε σκόνταψε σ' έν' άψυχο κορμί. «Τ' είν' αυτό;». Σκύβει, το σηκώνει, και τί να ιδῇ; Ο Πετροάκης! Ο Πετροάκης άναίσθητος! Ίσως πνιγμένος!..

Πετιέται έξω, με το παιδί στην άγκαλιά του, και βγάζει τις φωνές: «Βοήθεια! βοήθεια!». Τρέχουν όλοι. Ἡ γιαγιά, οι βίξιτες της, κι' ο θείος Κώστας που μόλις είχ' έδοει στο σπίτι. Αὐτός επιτέλους κλείνει τη βρύση. Ξαπλώνουν χάμω τον Πετροάκη, τον τρίζουν. Εὐτυχώς άναπνέει. Ο θείος τρέχει για γιατρό. Και το παιδί, με τὰ πολλά, συνέρχεται.

Μά ο καίμενος ο παππούς, από τη μεγάλη του συγκίνηση—είχε βραχεί κιόλας ως τὰ γόνατα—άρρωσταίνει βαριά. Ο Πετροάκης σώθηκε, μά ο παππούς κινδυνεύει.

— Τί κακό! λέει ο Πετροάκης, που παρακολουθεῖ την άρρώστεια του με άγωνία, Άχ, γιαγιά! πως θα μπορούσα να πεθάνω εγώ στη θέση του παππού; Έγώ πρέπει να πεθάνω!..

— Σώπα! τοῦ λέει ἡ γιαιγιὰ συγκινημένη. Ἀφοῦ μετανοῆς, δὲν πρέπει νὰ πεθάνῃς. Κι' ὁ παππούς πάει καλύτερα. Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς λυπηθῇ καὶ θὰ τὸν κἀνὴν καλά.

Πραγματικῶς, ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ παππούς βρισκόταν σὲ ἀνάορκος. Τὴν εἶχε γλυτώσει κι' αὐτός. Ὁ θεῖος Κώστας ὁμως εἶναι πολὺ θυμωμένος μὲ τὸν Πετράκη.

— Δὲν ὑποφέρεται πιά αὐτὸ τὸ παιδί, λέει. Θὰ πάθουμε κι' ἄλλα κακὰ ἐξ αἰτίας του. Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι καιρὸς νὰ τὸν στείλουμε στὴν πόλιν κι' οἱ γονεῖς του ἂς κάμουν καλά.

Μὰ ὁ παππούς, ποὺ ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Πετράκη, ἀντιτάχθηκε.

— Ὅχι, εἶπε, νὰ μοῦ τὸν ἀφήσετε ἐδῶ. Τὸν θέλω!

Κι' ὁ Πετράκης ἔμεινε.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΒΑΛΤ

Η ΜΙΚΡΗ ΡΕΓΓΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τότε βγήκαν ἔξω ἀνοιχτὰ στὴ θάλασσα, κολυμπώντας ὅσο καλύτερα μπορούσαν. Κι' ἦταν τόσο μικρὲς κι' ἀδύνατες, ποὺ δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀπομακρυνθῇ ἓνα μίλι, καὶ πίστευαν κιόλας πὼς βρίσκονταν στὴ μέση τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐκεῖ συνάντησαν κι' ἄλλες ρέγγες, κι' ἐνώθηκαν μαζί τους.

Ἐνῶσω κολυμποῦσαν κι' ἔτρωγαν ὅ,τι ἔβρισκαν μπροστά τους, ὅλες ἐκείνες οἱ μικρὲς ρέγγες μεγάλωναν· καὶ ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, τόσο περισσότερο ἔμοιαζαν μὲ ἀληθινὲς ρέγγες. Στόμα εἶχαν κιόλας ἀποκτήσει ὕστερα ἀπὸ δυὸ-τρὶς ἡμέρες, ἀφοῦ βγήκαν ἀπ' τ' αὐγὸ. Ἐπειτα, τώρα πιά δὲν ἦταν διάφανες καὶ τὸ κορμί τους εἶχε γεμίσει μὲ μικροῦτσικα λείπια, ποὺ γυαλοκοποῦσαν σὰν ἀσημένια.

Μὰ κείνα τὰ δυὸ φαρακία, ποὺ εἶχαν μεγαλώσει τὸ ἓνα πλάι στ' ἄλλο, πάνω στὴν ἴδια πέτρα, ἔμειναν ὅλον τὸν καιρὸ μαζί.

— Ἀς πᾶμε καταπάνω, εἶπε τὸ νούμερο 1. Θὰ ἤθελα νὰ βγῶ στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, ἐκεῖ φαίνεται νάναί πολὺ-πολὺ ὠραῖα!

Καὶ ὅλο τὸ κοπάδι οἱ ρέγγες κολύμπησαν καταπάνω, γύρισαν ὅμως πάλι στὸ βυθό, ὅσο πιὸ γρήγορα μπορούσαν, γιατί πολὺ τίς πείραξε τὸ φῶς στὰ μάτια. Κι' ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα δὲν ξαναἔβηκαν πιά στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, παρὰ μονάχα τὴ νύχτα, ὅταν ἦταν σκοτάδι.

— Κατὰ ποῦ πηγαίνουμε ἐπιτέλους; ρώτησε τὸ νούμερο 2.

— Ἐγὼ πᾶω πίσω ἀπὸ τὸ σύννεφο ποὺ βλέπω μπροστά μου, μέσα στὸ νερό, ἀπάντησε τὸ νούμερο 1. Αὐτὸ εἶναι τὸ φαγί μας, καθὼς βλέπεις· κι' ἐγὼ ὡς ποῦ νὰ μεγαλώσω, καὶ νὰ γίνω παχειά καὶ δυνατή, δὲ θάχω στὸ νοῦ μου τίποτ' ἄλλο, παρὰ τὸ φαγί.

Κι' ἔτσι κολυμποῦσαν πίσω ἀπ' τὸ

σύννεφο, ποὺ ἦταν καμωμένο ἀπὸ ἓνα πλῆθος μικροσκοπικὰ ζωῦφια, ποὺ τὰ τραβοῦσαν πέρα-δῶθε τὰ θάλασσα ρεύματα κι' ὁ ἀνεμὸς.

Ὁ γιαιγιὰς, στὸ φαρακίον χωριό, ὀνόμαζε τὸ σύννεφο αὐτὸ «πλαγκτόν», καὶ περιγράφε στὸν παπᾶ καὶ στὸν γέρο Ὅλε, πὼς φαίνονται τὰ ζωάκια αὐτὰ στὸ μικροσκοπιο.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ καλύτερη τροφὴ γιὰ τὴ ρέγγα, ἔλεγε.

Μὰ ὁ Ὅλε δὲν ἤθελε νὰ τὸν πιστέψῃ.

— Ἡ ρέγγα ζῇ μὲ τὸ νερὸ μονάχα, ὑποστήριζε. Ποιὸς βρῆκε ποτέ τίποτ' ἄλλο ἀπὸ νερὸ μὲς· στὴν κοιλία τῆς ρέγγας;

— Πρόσεξε ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν μπακαλιάρη! φώναξε τὸ νούμερο 1, κι' ἔτρεξε σὰν ἀστραπὴ νὰ φύγῃ.

— Ποῦν'τος; ρώτησε τὸ νούμερο 2.

Μὰ ὡς ποῦ νὰ τελειώσῃ, ὁ μπακαλιάρη τὴν εἶχε κιόλας χάψει.

Καὶ τώρα ἔμεινε ἡ μικρὴ ρέγγα μονάχη τῆς στὸν κόσμον. Διηλαδὴ συντροφὸς εἶχε ἀρκετούς· γιατί ἐνῶσω αὐτὴ μεγάλωνε, μεγάλωνε καὶ τὸ κοπάδι τους· θάταν πολλὲς χιλιάδες ρέγγες τὸ κοπάδι αὐτό. Τῆς μικρῆς ρέγγας ὁμως τῆς ἔλειπε ἡ ἀδερφή τῆς ποὺ βρισκόταν μαζί τῆς ἀπ' τὴν ὥρα ποὺ εἶχε γεννηθεῖ, κι' εἶπε αὐτὸν τὸν καὶ μὲ τῆς καὶ στίς ἄλλες.

— Δὲν εἶναι ὠραῖο γιὰ μιὰ μικρὴ ρέγγα νὰ ζῇ ὁλομόναχη, ἀναστέναξε.

Μαζί μὲ τίς μικρὲς ρέγγες βρισκόταν καὶ μιὰ γριὰ, μεγάλη καὶ παχειά, ποὺ εἶχε κατὰ λάθος ἀνακατευθεῖ μὲ τὸν μικρόκοσμον.

— Μιὰ ρέγγα ποὺ ζεῖ μονάχη τῆς δὲν εἶναι ρέγγα, εἶπε. Μονάχα ὅταν οἱ ρέγγες ἐνωθοῦν καὶ κάνουν ἓνα ἀφάνταστα μεγάλο κοπάδι, μονάχα τότε μποροῦν νὰ ποῦν πὼς εἶναι κάτι.

Τότε τίς κυνηγοῦν τὰ σκυλόψαρα, κι' οἱ γλάροι, κι' οἱ μπακαλιάρη, κι' οἱ ἄνθρωποι βγαίνουν μὲ τίς βάρκες τους, γιὰ νὰ τίς πιᾶσουν. Κι' ὅσες δὲν φαγωθοῦν ἢ δὲν πιαστοῦν στὰ δίχτυα, μποροῦν νὰ ἐλπίζουν πὼς θὰ καταφέρουν νὰ γεννήσουν ταῦτά τους,

καὶ νὰ ἐνωθοῦν ξανά σὲ νέα κοπάδια γιὰ νὰρχίσουν πάλι τὴν ἴδια ζωὴ.

— Διόλου ὠραῖα δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ, εἶπε ἡ μικρούλα ρέγγα.

— Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ποτέ καλή, ἀπάντησε ἡ γριὰ. Οἱ μπακαλιάρη κυνηγοῦν τίς ρέγγες, καὶ τὰ σκυλόψαρα κυνηγοῦν τοὺς μπακαλιάρη, κι' οἱ ἄνθρωποι κυνηγοῦν τὰ σκυλόψαρα.

— Καὶ ποιὸς κυνηγᾷ τοὺς ἄνθρώπους; ρώτησε ἡ μικρὴ ρέγγα.

— Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω, ἔκανε ἡ γριὰ. Πολλὲς φορές μιὰ μικρούλα ρέγγα ρωτᾷε περισσότερα πράγματα, ἀπὸ ὅσα θὰ ἤξεραν νὰ τίς ἀπαντήσουν δέκα γριές.

Ἀλλὰ μεῖνε ἡσυχῇ. Κι' οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔχουν κι' αὐτοὶ δίχως ἄλλο τοὺς δικούς τους ἐχθρούς.

Ἔτσι προχωροῦσαν, κι' ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, τόσο μεγάλωνε τὸ κοπάδι.

Ἀλλοτε ἔδρανε ἔξω στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα κι' ἔτρωγε κι' ἔτρωγε ἀκατάπαυτα, ἀπ' τὸ πλαγκτόν ποὺ ἔμοιαζε μὲ σύννεφο. Ἀλλοτε ἔμεινε κοντὰ στὴ στεριά, ὅταν τὸ σύννεφο τραβιόταν κατὰ κεῖ.

Σὰν πέρασε ὁμως ἔτσι μισὸς χρόνος, τότε ἡ μικρὴ ρέγγα συλλογίστηκε πὼς εἶχε πιά μεγαλώσει ἀρκετὰ κι' ὅτι μπορούσε νὰ κἀνὴν καὶ κάτι ἄλλο, παρὰ νὰ τρώῃ μονάχα ἀδιάκοπα.

— Τὸ φαγὶ δὲν μοῦ κάνει πιά καὶ τόση ὄρεξη, εἶπε.

Αὐτὸ εἶναι γιατί ἔχεις πιά χορτάσει, ἐξηγήσε ἡ γριὰ. Μοῦ φαίνεται, ἄλλωστε, πὼς ἔφτασες σὲ ἡλικία γιὰ νὰ γεννήσῃς ταῦτά σου.

— Ποῦ νὰ πᾶω νὰ τὰ γεννήσω; ρώτησε ἡ μικρὴ ρέγγα.

— Στὸ φιδί, ὅπου γεννήθηκαν κι' ἐοῦ ἡ ἴδια, ἀποκρίθηκε ἡ γριὰ. Ἐγὼ ἔχω πάει ὡς τώρα πέντε φορές σ' αὐτὸ τὸ μέρος, κι' ἔτσι τὸ ξέρω καλά. Ἀλλὰ δὲν πηγαίνουμε κατὰ κεῖ, παρὰ μονάχα ὅταν δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε ἄλλοιως. Εἶναι ἓνα πολὺ ἐπικίνδυνον ταξίδι, ποὺ δὲν τὸ κάνει κανένας γιὰ εὐχαρίστησή του.

Ὅλο κολυμποῦσαν καὶ κολυμποῦσαν. Κι' ἄξαφτα σηκώθηκε μιὰ φοβερὴ θαλασσοταραχὴ.

— Στὸ βυθό, στὸ βυθό, κι' ἔξω ἀνοιχτὰ στὴ θάλασσα, πρόσταξε ἡ γριὰ ρέγγα. Μαζεῦθητε ὅλοι γύρω μου. Ἐγὼ εἶμαι ἡ δυνατότερη καὶ θὰ σταθῶ μπροστά, οἱ μεγαλύτερες ἀπὸ σᾶς ἂς ἔλθουν ἀπὸ πίσω μου... ἂς μαζεῦτοῦν ἡ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη, ὅσο πιὸ κοντὰ μποροῦν. Ἡ μιὰ κολλητὰ στὴν ἄλλη, πλευρὸ μὲ πλευρὸ. Τὰ κεφάλια σας ἀγγίζουν στὴν οὐρὰ τῆς μπροστινῆς σας. Ἔτσι θὰ εἶμα-

στε σὰν ἓνα μεγάλο ψάρι ὅλες μαζί, καὶ ἡ τρικυμία δὲν θὰ μᾶς σκορπίσῃ.

Οἱ ρέγγες ἔκαναν ὅ,τι τοὺς συμβούλεψε ἡ γριὰ, κι' ὁλόκληρο-τὸ κοπάδι ἀνοίχτηκε στὴ θάλασσα. Ὅση ὥρα κράτησε ἡ θύελλα, στέκονταν στὰ βαθιά, ὅσο βαθύτερα μπορούσαν. Ὅταν ὁμως ἡσύχασε ἡ θάλασσα, κι' ἀνέβηκαν ξανά στὴν ἐπιφάνεια, ἀντίκρυσαν μιὰ θεόρατη φάλαйна ἔκπλωμένη μ' ὅλη τῆς τὴν ἡσυχία μέσα στὴ μέση τοῦ νεροῦ.

Φόβος καὶ τρόμος ἔπιασε τίς ρέγγες. Ἡ μικρὴ ρέγγα βρέθηκε μπροστὰ στὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ εἶχε παραλύσει τόσο ἀπὸ τὸ φόβο τῆς, ποὺ δὲν μπορούσε οὔτε τὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς τῆς νὰ κουνήσει.

— Μὴν ἔχῃς κανένα φόβο ἀπὸ μένα, μικρό μου, εἶπε ἡ φάλαйна. Δὲν μπορῶ νὰ σὲ φάω, καὶ νὰ τῷθελα ἀκόμη. Δὲν ἔχω δόντια, καὶ μ' ὅλο ποῦμαι τὸ μεγαλύτερο θηρίο τῆς θάλασσας, τρέφομαι μονάχα μὲ πλαγκτόν.

— Τὸ ἴδιο ὅπως κι' ἐγὼ! φώναξε χαρούμενη ἡ μικρὴ ρέγγα.

— Νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος, ἂν μοῦ τρώς τὸ φαγὶ μου, φώναξε ἡ φάλαйна, κι' ἄρχισε νὰ χτυπάῃ μὲ δύναμη τὴν οὐρὰ τῆς πέρα-δῶθε, ἔτσι ποὺ σκόρπισε τὸ κοπάδι σ' ὅλες τίς μεριές. Μὰ σὲ λίγη ὥρα οἱ ρέγγες πάλι μαζεύτηκαν. Καὶ μόνο ἡ μικρὴ ρέγγα δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ γιὰ ποῖο λόγο εἶχε θυμώσει τόσο πολὺ ἡ φάλαйна.

— Καμμιὰ μας δὲν τρώει τίποτε, ἔλεγε. Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσος καιρὸς εἶναι ποὺ δὲν ἔχω βάλει οὔτε μιὰ μπουκιὰ στὸ στόμα μου. Δὲν ξέρω τί ἔχω πάθει, μὰ μοῦ φαίνεται σὰν κάτι νὰ μὲ σπρώχνῃ καὶ νὰ μὲ τραβᾷ. Θέλω νὰ πᾶω κάπου μακριά, καὶ θέλω νὰ μοῦ τύχῃ μιὰ περιπέτεια.

— Θέλεις νὰ γεννήσῃς ταῦτά σου, αὐτὸ εἶναι, εἶπε ἡ γριὰ ρέγγα. Καὶ αὐτὸ θέλουμε ὅλες. Ἀς ἐτοιμασθοῦμε τώρα νὰ ξεκινήσουμε. Ἐμπρός, παιδιά, τραβάμε κατὰ τὸ φιδί.

Ὅσο προχωροῦσαν, τόσο ξεπρόβαιναν ἀπ' ὅλες τίς μεριές κι' ἄλλα κοπάδια κι' ἐνώνονταν μὲ τὸ δικό τους, καὶ σὲ λίγο τὸ κοπάδι ἔγινε σχεδὸν δυὸ μίλλια μακρὺ, κι' ἄλλο τόσο φαρδύ. Τὸ νερὸ βούτζε κι' ἀφρίζε ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνοῦσαν. Κι' ἀπάνω στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ μιὰ πλατεῖα ἀσημένεια γραμμὴ λαμποκοποῦσε.

Καὶ ψηλά ἀπάνω στὸν ἄερα, ἤρθαν ἀπ' ὅλες τίς μεριές, φωνάζοντας, οἱ γλάροι. Ἄν κοτοῦσε καμμιὰ ρέγγα νάνεβη κάπως πιὸ ψηλά, κοντὰ στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, ἔπεφταν ἀ-

πάνω τῆς οἱ γλάροι, καὶ τὴν ἄρπαζαν, καὶ τὴν ἔτρωγαν στὴ στιγμή.

— Τὸ καλύτερο εἶναι νὰ κολυμπᾷ κανεὶς ὅσο πιὸ βαθιά μπορεῖ, ἔλεγε ἡ μικρὴ ρέγγα, καὶ σφιγγόταν δίπλα στίς ἄλλες.

Τὴν ἴδια στιγμή ἐνοίωσε μιὰ φοβερὴ σπρωξιά, καὶ πετάχτηκε στὴν ἄλλη ἄκρη. Ἐνας θεόρατος μπακαλιάρη ἀρμένιζε ἀνάμεσα στίς ρέγγες, ἄρπαζε τὴν μιὰ, κατόπι τὴν ἄλλη, κι' ἔπειτα τὴν ἄλλη μὲ τὰ μύτερά του δόντια, καὶ τίς τραγάνιζε στὸ λεπτό.

— Ἀλήθεια, ἡ ζωὴ ἐδῶ εἶναι παιχνιδάκι, εἶπε ἡ γριὰ ρέγγα. Ἴσως θάθελες τώρα νὰ μὴ βρίσκεσαι μαζί μὲ τὸ κοπάδι;

— Ὅχι, ὅχι, θέλω νὰ προχωρήσω, εἶπε ἡ μικρὴ ρέγγα. Τὸ νοιώθω μέσα μου πὼς δὲν μπορῶ πιά νὰ γυρίσω πίσω.

— Ἐχεις δίκιο, εἶπε ἡ γριὰ ρέγγα. Μὰ κι' ἂν ἀκόμη εἶχες ὄρεξη, δὲν θὰ μπορούσες. Ἄν ἔχῃς τὸ κουράγιο νὰ ξεπροβάλλῃς τὴν ἄκρη ἀπὸ τὴ μύτη σου, ἔξω ἀπ' τὸ νερό, τότε θὰ ἴδῃς τί γίνεται.

Ἡ μικρὴ ρέγγα ξεπροβάλε γιὰ μιὰ στιγμή τὴ μούρη τῆς, μὰ χώθηκε πάλι στὸ νερό, ὅσο πιὸ γρήγορα μπορούσε.

Ὅλος ὁ ἄερας ἦταν γεμάτος γλάρους, ποὺ πετοῦσαν καὶ φώναζαν. γύρω γύρω ὅσο ἔφτανε τὸ μάτι σου, κολυμπᾶν τενοὶ καὶ δελφίνια, κι' οἱ φάλαινες πετοῦσαν ψηλά στὸν ἄερα τὸ νερὸ ποὺ ἔβγαζαν ἀπὸ τὴ μύτη τους.

— Εἴμαστε περικυκλωμένοι, εἶπε ἡ μικρὴ ρέγγα.

— Καὶ βέβαια, ἀποκρίθηκε ἡ γριὰ. Καὶ κοίταξε μπροστὰ σου. Βλέπεις στὴν παραλία τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ δίχτυα τους καὶ μὲ τίς βάρκες τους; Βλέπεις καὶ τὰ βαρέλια ὅπου θὰ μᾶς χώσουν, ὅσες δὲν μπορέσουμε νὰ τοὺς ξεφύγουμε;

— Κι' ὁμως πρέπει νὰ προχωρήσω, ἐπέμενε ἡ μικρὴ ρέγγα. Τὸ γιατί δὲν τὸ ξέρω, μὰ δὲν μπορῶ νὰ κἀνω κι' ἄλλοιως.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσης, εἶπε ἡ γριὰ. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸν παραβῇ, εἴτε μικρὸς εἴναι, εἴτε μεγάλος. Δὲν ὑπάρχει σ' ὁλόκληρη τὴν πλάση ἓνα ζῶον τόσο δυνατό, ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ πᾶῃ ἀντίθετα σ' ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἐπιβάλλει ἡ φύση. Ἐμπρός, ρέγγες, ἂς τραβάμε τὸ δρόμο μας.

Καὶ τραβοῦσαν τὸ δρόμο τους, μ' αὐτοκράτητὴ ὁρμή...

Οἱ μπακαλιάρη ἔτρωγαν κάμποσες ρέγγες, οἱ γλάροι τὸ ἴδιο, μὰ οἱ ρέγγες ἔμειναν πάντα ἐνωμένες, καὶ

οὔτε καταλάβαιναν καθόλου πὼς εἶχαν λιγοστεύει. Κανεὶς δὲν συλλογίζετο πιά τὸ διπλανό του, μὰ ὅλες τοὺς κολυμποῦσαν ἴσια κατὰ τὸ φιδί.

— Φέτος θὰ πᾶῃ περίφημα τὸ ψάρεμα, ἔλεγε ὁ Ὅλε ποὺ στεκόταν ψηλά στὸ βράχο κι' ἀγνάντευε τὴ θάλασσα.

— Ἀλήθεια, αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι εὐτυχισμένος, εἶπε ὁ γιαιγιὰς.

— Ὁ Θεὸς μας εὐλογεῖ παρ' ὅλες τίς ἀμαρτίες μας, εἶπε ὁ παπάς.

Κι' ἔτρεξαν ὅλοι κάτω στὴν ἀμμουδιά, κι' ἔρριξαν τίς βάρκες τους στὴ θάλασσα, καὶ πέταξαν τὰ δίχτυα, καὶ τὰ τραβοῦσαν γεμάτα τὸ ἓνα πίσω ἀπ' τὸ ἄλλο.

Μὰ ἡ μικρὴ ρέγγα στεκόταν βαθιά στὸ νερό, κοντὰ στὸ βυθό, κι' οὔτε κἀν συλλογίζετο τὸν κίνδυνον ποὺ τὴν ἀπειλοῦσε. Συλλογίζετο τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς τῆς. Ἀρχισε σὲ λίγο νὰ γεννᾷ αὐγά, δέκα, εἰκοσι, ἑκατό, χίλια, ὡς ποῦ ξεμπέρδεψε μὲ ὅλα.

Κι' ἐνῶσω γεννοῦσε, κουδέντιαζε μονάχη τῆς, ὅπως κουδέντιαζε ἄλλοτε ἡ μάνα τῆς. Ὅλο μπερδεμένες κι' ἀνακατωμένες κουδέντες ἔλεγε, χωρὶς νὰ νοιάζεται ἂν τὴν ἀκούγε κανένας.

— Ἀχ, παιδάκια μου, παιδάκια μου! Εἶναι τόσο ὠραῖο νὰ ζῇ κανένας στὴ μεγάλη πλατεῖα θάλασσα καὶ νὰ κολυμπᾷ ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Οἱ γλάροι μᾶς κυνηγοῦν, καὶ τὰ σκυλόψαρα, κι' οἱ τόνοι, κι' οἱ μπακαλιάρη, κι' οἱ ἄνθρωποι καὶ τόσοι ἄλλοι ἐχθροί. Κι' ὁμως τίποτε στὸν κόσμον δὲν ἀξίζει ὅσο ἡ ζωὴ μᾶς ρέγγας... Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε, τί ὠραῖο ποὺ εἶναι νὰ τρέχῃς πίσω ἀπὸ τὸ πλαγκτόν καὶ νὰ τρώς νύχτα καὶ μέρα. Δὲν ξέρετε τί ὠραῖα καὶ ἡσυχὰ ποὺ εἶναι κάτω στὰ βαθιά νερά, ὅταν ἀπάνω χτυποῦν ἄγρια τὰ κύματα, τί ἔξοχα ποὺ εἶναι τίς σκοτεινὲς νύχτες νὰ κολυμπᾷς ἀπάνω στὸν ἄφρο, καὶ νὰ γυαλίζουν τὰ λείπια σου κάτω ἀπ' τὴν ἀστροφεγγιά. Τίποτε ὁμως δὲν ἦταν ὠραιότερο ἀπ' τὸ ταξίδι ποὺ ἔκανα κατὰ δῶ γιὰ νὰ σᾶς βγάλω στὸν κόσμον. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ περιγράψω, γιατί δὲν θὰ σᾶς δῶ ποτέ μου, κι' οὔτε θὰ σᾶς ἀναγνώρίσω κι' ἂν ἀκόμη σᾶς δῶ. Γιατί ἡ μιὰ ρέγγα εἶναι ὅμοια μὲ τὴν ἄλλη. Οὔτε μὲ ξέρετε κι' οὔτε σᾶς ξέρω. Ἐμαθα κιόλας πὼς πολὺ λίγα ἀπὸ σᾶς θὰ μείνουν στὴ ζωὴ. Ἀπὸ 30.000 ἀδελφές ποὺ εἴμαστε, μείναμε μόνο δύο, καὶ τὴν ἄλλη τὴν ἔφαγε ἓνα ψάρι, πρὶν μεγαλώσῃ καλὰ-καλὰ.

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου)

(Ἀπὸ τὸ Γερμανικὸ)

Γ. Τ.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΥΔΟΧΙΕ DUPUIS

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ἡ ἐπίσκεψη ἐξακολούθησε. Εἰ-
δαν ὅλες τὶς κάμαρες τοῦ δευτέρου
καὶ τοῦ τρίτου πατώματος, ὕστερα
ἐξαγκατέδθηκαν στὸ ἰσόγειο ὅπου βρι-
σκόταν ἡ βιβλιοθήκη καὶ ἡ σάλλα
τῆς μουσικῆς.

— Σάλλα τῆς μουσικῆς! φώναξε
ἡ Μπέττυ καθὼς ἐμπαιναν μέσα σ'
ἓνα ὠραῖο σαλόνι. πού ἐβλεπε πρὸς
τὸ περιθώρι. Τί εἶναι αὐτό;

— Εἶναι ἓνα δωμάτιο ὅπου παί-
ζουν μουσική, ἐξήγησε ἡ μὲς Μάρ-
γκαρετ. Μέσα σ' αὐτὸ ὑπάρχει ἓνα
πιάνο καὶ ἄλλα διάφορα μουσικά ὄρ-
γανα.

— Ἄ, ἔκανε ἡ Μπέττυ μὲ ἀπο-
γότηυση.

— Τί νόμιζες λοιπὸν πὼς θὰ ἦταν;

τὴν ρώτησε ὁ Ριχάρδος Βάν-Κούρτ.

— Δὲν ξέρω, εἶπε τὸ παιδί διστα-
κτικά. Κι' ὕστερα παίρνοντας θαρρα-
λέα τὴν ἀπόφαση νὰ ὁμολογήσῃ τὴν
ἀγνοία τῆς:

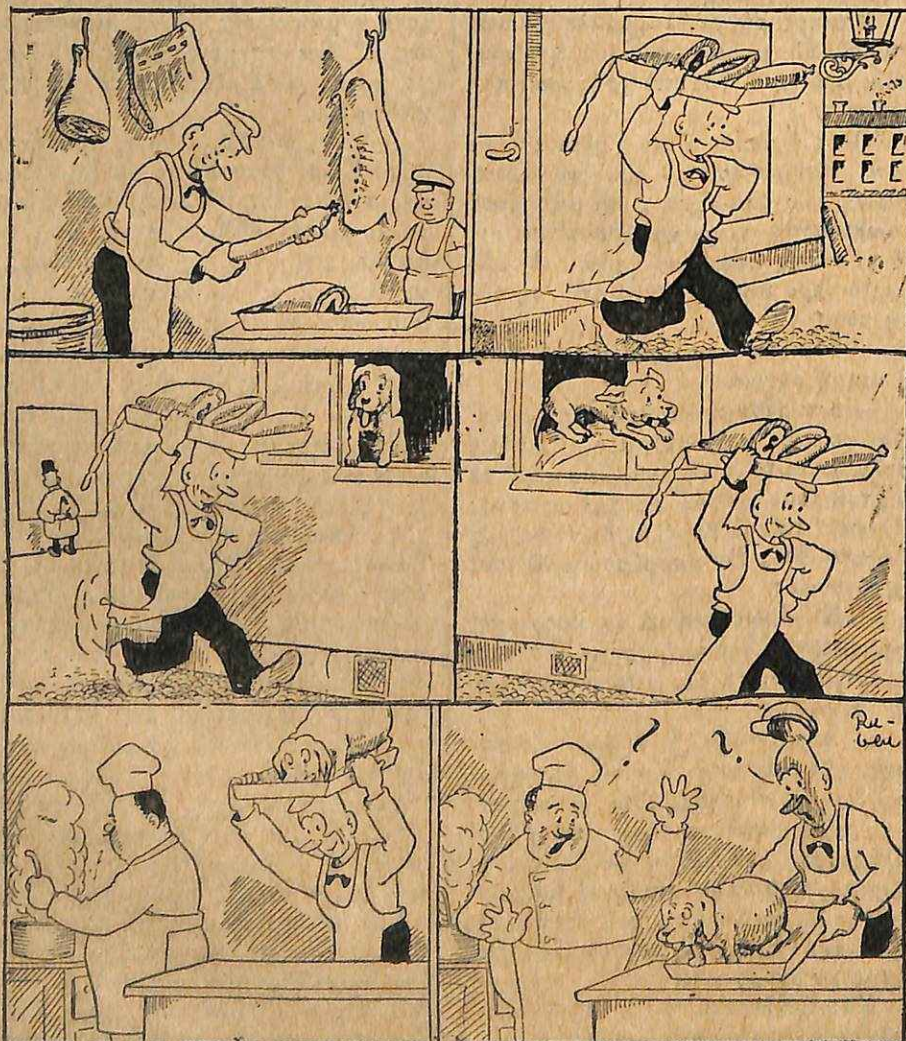
— Φανταζόμουν, εἶπε, ὅτι θὰ ἦταν
ἓνα πρᾶγμα σὰν τὸ γραμμῶφονο τῆς
κυρίας Τοῦκερ ἀλλὰ βέβαια πολὺ πιὸ
μεγάλο. Τὸ ἐκούρδιζε κανεὶς κι' ἐ-
παίξε ὅ,τι τραγοῦδι ᾄθελε.

— Κανεὶς δὲν σ' ἐμποδίζει νὰ-
γοράσῃς ἓνα γραμμῶφονο, ἢ ἓνα μη-
χανικὸ πιάνο ἢ μιὰ λαυτέρνα, ἂν σοῦ
κάνει εὐχαρίστη. Θὰ τὰ κουρδίζῃς
καὶ θὰ σοῦ παίξουν ὅ,τι θέλῃς, καὶ
μιὰ ἐλόκληρη ὥπερα ἀκόμη, εἶπε ὁ
Ριχάρδος Βάν-Κούρτ μισοσσοβαρὰ καὶ
μισοειρωνικά.

— Τότε λοιπὸν θὰγοράσω τὸ σπίτ,

ΕΦΕΡΑ ΤΟ ΚΡΕΑΣ!

ΜΙΑ ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ 6 ΕΙΚΟΝΕΣ

1. «Ἐγὼ θὰ πάω τὸ κρέας στὸν κύριο-μάγειρα!». — 2. «Ὁ παραμάγειρας μὲ τὸ
κρέας ξεκινᾷ». — 3. «Ὁ Ἄδερ τὸ μυρίζεται ἀπ' τὸ παράθυρο». — 4. «Ὁ Ἄδερ ἀρμᾷ.
— 5. «Ὁ Ἄδερ τρώει τὰ πάντα». — 6. «Ὅριστε! ἔφερα τὸ κρέας». !!!

τώρα ἀμέσως! φώναξε ἡ Μπέττυ.

— Μιὰ στιγμή, μιὰ στιγμή, συμ-
βούλευσε ὁ κύριος Μόρρις. Πρέπει νὰ
σκεφθῇς καλὰ, παιδάκι μου, προτοῦ
νὰ πάρῃς μιὰ τέτοια ἀπόφαση. Βέ-
βαια τὸ σπίτι εἶναι πολὺ ὠραῖο καὶ
τὸ καταλαβαίνω πὼς σοῦ ἀρέσει. Μο-
νάχα σοῦ λέω νὰ τὸ σκεφθῇς πρῶτα
καλὰ. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ σ' ἐπηρεά-
σω, μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι πολὺ με-
γάλο γιὰ σένα, πάρα πολὺ μεγάλο!

Καθὼς μιλοῦσε ὁ δικηγόρος, πη-
γαινοερχόταν στὸ δωμάτιο μὲ τὸ ζωη-
ρὸ καὶ νευρικό του βάδισμα, ἐνῶ ἡ
Μπέττυ, ἀκουμπισμένη σ' ἓναν ἀπὸ
τοὺς στύλους πού χωρίζαν τὴν αἰ-
θουσα τῆς μουσικῆς ἀπὸ τὸ μεγάλο
σαλόνι, φαινόταν βυθισμένη σὲ σοβα-
ρὲς σκέψεις.

— Ὅχι, εἶπε στὸ τέλος μὲ ἀποφα-
σιστικὸ τόνο, κουνώντας ζωηρὰ τὸ
σγουρόμαλλο κεφάλι τῆς. Δὲν εἶναι
πολὺ μεγάλο γιὰ μένα καὶ γιὰ τὴν
οἰκογένειά μου. Μοῦ ἀρέσει καὶ δὲν
ἔχω ἀνάγκη νὰ ἰδῶ ἄλλα. Ἐὰν ἡ
περιουσία μου εἶναι ἀρκετὴ καὶ ἂν
μπορῶ νὰ τὴν διαθέσω ὅπως μοῦ ἀ-
ρέσει, τότε τὸ πρῶτο πού θὰ κάνω
εἶναι νὰγοράσω τὸ σπίτι αὐτό. Ὑ-
στερα θὰγοράσω τὰ ἐπιπλα καὶ στὸ
τέλος μιὰ οἰκογένεια.

— Θὰγοράσῃς μιὰ οἰκογένεια! φώ-
ναξε ὁ κύριος Μόρρις διακόπτοντας
ἀπότομα τὸν περίπατό του καὶ πέφ-
τοντας ἀπὸ ἐκπληξῆς σ' ἓνα ἀδειο
κασόνι πού ἔτυχε νὰ βρεθῇ στὸ δρό-
μο του. Θὰγοράσῃς μιὰ οἰκογένεια!
Τί θέλεις νὰ πῇς μ' αὐτό;

— Θὰ ψωνίσῃς καμμιὰ ντουζίνα
κουκλὲς, δίχως ἄλλο, ἔκανε ὁ Ρι-
χάρδος.

Ἡ Μπέττυ τοῦ ἔρριξε ἓνα βλέμμα
θυμωμένο.

— Πάλι σὲ τσακώνω, Ριχάρδε, νὰ
πειράζῃς τὴν καϊμένη τὴ μικρή, εἶ-
πε πλησιάζοντας ἡ μὲς Μάργκαρετ
πού βρισκόταν στὴν ἄλλη ἀκρὴ τῆς
κάμαρας. Δὲ θὰ πάψῃς ἐπιτέλους
τὰστεῖα σου;

— Μὰ δὲν ἀστετεύωμαι καθόλου,
δικαιολογήθηκε ὁ νέος γελώντας. Τί
ἄλλου εἶδους οἰκογένεια θὰ μπορούσε
νὰγοράσῃ ἡ Μπέττυ;

— Πραγματικά, συμφώνησε ὁ κ.
Μόρρις. Κι' ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ κα-
ταλάβω τί θέλεις νὰ πῇ ἡ μὲς Μπέττυ.

— Γιὰ νὰ ἰδοῦμε, μικρούλα μου,
ἐξηγήσου, εἶπε ἡ μὲς Μάργκαρετ στὴ
Μπέττυ. Τί ἐννοεῖς λέγοντας ὅτι θὰ-
γοράσῃς μιὰ οἰκογένεια;

Βλέποντας τὴ μὲς Μάργκαρετ νὰ
πλησιάζῃ, ἡ Μπέττυ εἶχε ξαναβρεῖ
ὄλο τῆς τὸ θάρρος. Κι' ἡ νέα τὴν
ἀγκάλιασε, δείχνοντας ἔτσι ὅτι τὴν
εἶχε ὑπὸ τὴν προστασία τῆς.

— Ἐ, νὰ λοιπὸν, εἶπε ἡ Μπέττυ.
Μπορεῖ νὰ κάνω λάθος καὶ τὸ σπίτι
αὐτὸ νὰ εἶναι πολὺ ὠραῖο γιὰ ἓνα
φτωχὸ κορίτσι σὰν καὶ μένα· μὰ ὡ-
στόσο ὁ κύριος αὐτὸς λέγει — κι' ἐ-
δεῖξε τὸ δικηγόρο τοῦ παπποῦ τῆς —
ὁ κύριος αὐτὸς λέει πὼς τὰ χρήματα
αὐτὰ εἶναι δικὰ μου, κι' ἀφοῦ τὸ λέει,
δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἀληθινό,
μ' ὅλο πὺ ἐγὼ δυσκολεύομαι νὰ τὸ
πιστέψω. Ἄν λοιπὸν εἶναι ἀλήθεια,

τότε θέλω ν' ἀγοράσω ἓνα σπίτι καὶ
τὸ σπίτι αὐτὸ μ' ἀρέσει. Ὁ κύριος
αὐτὸς λέει πὼς εἶναι πολὺ μεγάλο, μὰ
ἐγὼ δὲν τὸ βρίσκω, γιατί δὲν θὰ τὸ
κρατήσω μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό μου,
ἀλλὰ τὸ θέλω γιὰ μένα καὶ γιὰ τὴν
οἰκογένειά μου.

— Ποιά οἰκογένειά σου, κοριτσά-
κι μου, ἀφοῦ δὲν ἔχεις; ρώτησε ἡ
Μάργκαρετ.

— Γι' αὐτὸ τὸ λόγο θέλω ν' ἀγο-
ράσω, ὅπως τὸ εἶπα καὶ πρίν.

Ὁ Ριχάρδος δὲ μπόρεσε καὶ πάλι
νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια του κι' ἡ ἀδελ-
φή του γύρισε καὶ τὸν ἀγριοκοίταξε.

— Πῶς τὴν φαντάζεσαι αὐτὴ τὴν
οἰκογένεια πού σκοπεύεις ν' ἀγορά-
σῃς; ρώτησε ἡ Μάργκαρετ μὲ πε-
ρισσότερη τρυφερότητα.

— Μοῦ χρειάζεται μιὰ γιαγιά, ἔ-
νας ἀδελφός καὶ μιὰ ἀδελφούλα.

— Πατέρας; μητέρα; ρώτησε ὁ
κύριος Μόρρις.

— Ὅχι, ἔκανε ἡ Μπέττυ μὲ κόπο.

— Καὶ γιατί; ρώτησε ἡ μὲς Βάν-
Κούρτ.

— Πατέρα καὶ μητέρα... ψιθύρι-
σε τὸ κοριτσάκι... ὦ, θὰ ᾄθελα πο-
λὺ νὰ εἶχα! Εἶναι τὸ πρᾶγμα πού
θα ἐπιθυμοῦσα περισσότερο ἀπὸ κά-
θε τί στὸν κόσμο. Ἀλλὰ...

— Ἀλλὰ... ρώτησε ἡ Μάργκαρετ.

— Αὐτοὺς τοὺς δίνει ὁ καλὸς Θεός,
αὐτοὶ δὲν ἀγοράζονται, εἶπε τὸ κορι-
τσάκι μὲ μιὰ φωνὴ πού δὲν ἀκούγό-
ταν σχεδὸν καθόλου.

— Καϊμένο μου, ὄρφανό μου κο-
ριτσάκι, εἶπε ἡ Μάργκαρετ, σφίγγον-
τας τὸ παιδί στὴν ἀγκυλιά τῆς καὶ
φιλώντας το τρυφερά.

— Ναι, συνέχισε πάλι ἡ Μπέττυ,
ᾄθελα νὰ ἔχω μιὰ γιαγιά. Ἡ μὲς
Φλωράνς, στὴς κυρίας Τοῦκερ, εἶχε
μιὰ γιαγιά μὲ ἄσπρα, κάτασπρα μιλ-
λιά, πού φοροῦσε ματογυᾶλια καὶ
φαινόταν πολὺ καλὴ. Ἡ μὲς Φλω-
ράνς τὴν ἀγαποῦσε πολὺ, κι' ὅταν τὴς
ἔδωπα νὰ φιλοῦνται, ἔλεγα μέσα μου
πὼς ἦταν πολὺ εὐτυχισμένες κι' οἱ
δύο τους. Θὰ ᾄθελα λοιπὸν πολὺ νὰ
ἔχω κι' ἐγὼ μιὰ γιαγιά πού θὰ μὲ
χαίδευε καὶ θὰ τὴν χαίδευα καὶ θὰ
τὴν περιποιόμουν.

— Καὶ πού σκοπεύεις νὰ βρῇς αὐ-

τοὺς τοὺς συγγενεῖς πού θέλεις; ρώ-
τησε ἡ μὲς Βάν-Κούρτ συγκρατώντας
τὴ συγκίνησή της.

— Πιστεύω, ἔκανε ἡ Μπέττυ μὲ
τὸ ἴδιο πάντοτε σοβαρὸ ὕφος, πὼς τὴ
γιαγιά θὰ μπορέσω νὰ τὴ βρῶ εὐκο-
λα, βάζοντας καμμιὰ ἀγγελία στὴς ἐ-
φημερίδες ἢ παρακαλώντας ἑσᾶς ἢ
τὸν κύριο Μόρρις, νὰ μοῦ βρῇτε μιὰ.
Τὴν ἀδελφούλα θὰ τὴν πάρω ἀπ' τὸ
βρεφονομεῖο ἢ τ' ὄρφανοτροφεῖο. Θέ-
λω μιὰ ἀδελφούλα ξανθή, μὲ σγου-
ρὰ μαλλιά καὶ γαλανὰ μάτια, σὰν
τὴν Ἀννέτα τὴν κόρη τῆς μανάβισ-
σας. Μοῦ ἔστειλε πάντοτε φιλάκια
κάθε φορὰ πού θὰ περνοῦσα μπρο-
στὰ ἀπ' τὸ μαγαζί τους. ὅποτε ἔδω-
να γιὰ τὰ ψώνια τῆς κυρίας Τοῦκερ.

«Θὰ σὰς χτυπήσω ὅλους μὲ τὸ κανόνι!
φώναξε ὁ μικρὸς Μιχάλης». (Σελ. 187, στ. β')

Ἦταν νόστιμη, νόστιμη! Πιστεύω
πὼς θὰ βρῶ μιὰ ἀδελφούλα νόστιμη
σὰν κι' αὐτὴ στὸ ὄρφανοτροφεῖο. Τὰ
παιδιά δὲν εἶναι εὐτυχισμένα ἐκεῖ μέ-
σα, πρόσθεσε ἀναστενάζοντας καὶ
φέρνοντας στὸ νοῦ τῆς τὰ δικὰ τῆς
παιδικὰ χρόνια, ὦ, καθόλου εὐτυχι-
σμένα δὲν εἶναι, καὶ θὰ ᾄθελα πολὺ
νὰ πάρω ἀπ' ἐκεῖ ἓνα παιδάκι γιὰ
νὰ τὸ κάνω νὰ εὐτυχίσῃ.

— Καὶ τὸν ἀδελφό σου; ρώτησε
ὁ Ριχάρδος. Ἀπὸ τ' ὄρφανοτροφεῖο
θὰ τὸν πάρῃς κι' αὐτόν;

— Ὁ, ὅχι, τὸν ἀδελφό μου τὸν ἔ-
χω κιόλας βρεῖ, εἶπε εὐθυμὰ ἡ Μπέ-
ττυ, καὶ πιστεύω πὼς αὐτὸς δὲ θὰ μοῦ
στοιχίσῃ τίποτε. Εἶναι ὁ Τζάκ.

— Ποιὸς εἶναι αὐτός; ὁ Τζάκ; ρώ-
τησε ἡ μὲς Μάργκαρετ.

— Εἶναι ὁ μικρὸς κουτσὸς ἐφημε-

ριδοπώλης. Ἦταν μαζί μου ἐκείνη
τὴν ἡμέρα... ξέρετε, τὴν ἡμέρα ἐκεί-
νη... Αὐτὸς κρατοῦσε τὸ σωλήνα...
ὄχι, ἐγὼ... κι' αὐτὸς θέλησε νὰ μοῦ τὸν
πάρῃ ἀπὸ τὰ χέρια μου καὶ τότε...

— Καὶ τότε δεχτήχαμε μιὰ ψυ-
χολουσία πού μᾶς ἔκανε παπάκια,
συμπλήρωσε γελώντας ὁ Ριχάρδος.

— Εἶναι τὸ ἴδιο ὅπως κι' ἐγὼ, συ-
νέχισε ἡ Μπέττυ. Δὲν ἔχει ὅτε πα-
τέρα, ὅτε μητέρα, ὅτε κανένα σὸν
κόσμο. Πουλáει ἐφημερίδες. Μὰ εἶ-
ναι παλὺ σκληρὴ δουλειὰ νὰ τρέχῃ
σ' ὅλους τοὺς δρόμους μὲ τὰ δεκανί-
κια του, κι' ὅταν βρέχει, κι' ὅταν
χιονίζει, κι' ὅταν κάνει ἐκείνη τὴ
φοβερὴ ζέση! Χρήματα πολλὰ δὲν
βγάζει βέβαια, κι' ὅμως ἔτρεξε καὶ
μοῦ ἀγόρασε ψωμὶ καὶ λουκάνικα τὴν
ἡμέρα πού ἡ κυρία Τοῦκερ μὲ εἶχε
βάλει τιμωρία στὸ κελλάρι. Δὲν ἔχει
ὅτε σπίτι καν, καὶ θὰ εὐχαριστηθῶ
πολὺ ἂν μπορέσω νὰ τοῦ δώσω μιὰ
κάμαρα στὸ δικό μου.

— Χρυσὴ καρδιά! εἶπε ἡ μὲς Μάρ-
γκαρετ.

— Πιστεύω, μὲς Βάν-Κούρτ, ἔκα-
νε τελειώνοντας ἡ Μπέττυ, πὼς θὰ
θελήσετε νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ βρῶ
τὴ γιαγιά μου καὶ τὴν ἀδελφή μου,
καὶ τότε θ' ἀποκτήσω μιὰ οἰκογένεια
ὅπως τὴ θέλω ἐγὼ.

— Σπάνιο κορίτσι! εἶπε ὁ Ριχάρ-
δος χαμογελώντας κάθε ἄλλο παρὰ
ειρωνικά καὶ νοιώθοντας, ἀθελά του,
τὰ μάτια του δαγρὰ.

Ὁ κύριος Μόρρις εἶχε σηκωθεῖ
ἀπὸ τὴν κασσόνα πού τοῦ χρησίμευε
γιὰ κάθισμα, καὶ εἶχε ἀρχίσει πάλι
νὰ ὀργώνῃ τὸ δωμάτιο, νοιώθοντας
κι' αὐτὸς βαθιὰ συγκινημένο τὸν
ἑαυτό του.

— Λαμπρά, λαμπρά, εἶπε στὸ τέ-
λος, ἀφοῦ πηγαινοῆρθε καμμιὰ δε-
καριά φορὲς ἀπὸ τὴ μὴν ἀκρὴ τῆς
σάλλας ὡς τὴν ἄλλη. Αὐτὸ τὸ παιδί
εἶναι ἐλεύθερο νὰ κάνῃ ὅ,τι τοῦ ἀρέ-
σει — σύμφωνα βέβαια μὲ τὴς τελευ-
ταῖες θελήσεις τοῦ παπποῦ τῆς — καὶ
δὲν βλέπω μὲ ποῖο δικαίωμα θὰ μπο-
ρούσαμε ἐμεῖς νὰ ἐπεμβούμε στὴς ἐπι-
θυμίες τῆς πού κάθε ἄλλο παρὰ πα-
ράλογες εἶναι καὶ ἀπεναντίας δει-
χνουν ὅτι ἔχει αἰσθήματα... Μὰ τὰ
αἰσθήματα δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση
μὲ τὴς ὑποθέσεις. Λοιπὸν, μικρή μου,
μείνε ἡσυχῇ. Θὰ τὰ ἀποκτήσῃς, καὶ
τὸ σπίτι σου, καὶ τὴν οἰκογένειά σου.

— Ἡ γιαγιά μου θὰ διευθύνῃ τὸ σπί-
τι ὡς πού νὰ μεγαλώσω ἐγὼ, εἶπε ἡ
Μπέττυ. Θὰ μὲ μάθῃ κιόλας νὰ γίνω
νοικοκυρὰ σὰν κι' αὐτήν. Ὑστερα,
ἂν μοῦ μένουν ἀκόμη ἀρκετὰ λεπτὰ,
θὰ πάρω τὸσοὺς ὀηρέτες, ὅσοι θὰ
χρειάζονται γιὰ νὰ κρατοῦν τὸ σπίτι

καθαρό και τακτικό, όπως είναι της κυρίας Βάν-Κούρτ. Και πρώτα απ' όλους θα πάρω την Βιργινία, τη μαγεύρισα της κυρίας Τούκερ. Της το έχω υποσχεθεί. Της είπα: «Βιργινία, όταν αποκτήσω δικό μου σπίτι, θα σε πάρω μαγεύρισα». Και μου είπε ότι θα είναι πολύ ευχαριστημένη αν γίνω ένα τέτοιο πράγμα.

— Καλά, καλά, είπε ο κύριος Μόρις. Είσαι ελεύθερη να κάνεις όπως θέλεις. Αλλά μά την αλήθεια, αυτή η υπόθεση είναι μοναδική. Σ' ελπιώ την ζωή δεν έχω ξανακρίνει μια διαθήκη, που να μοιάζει με τη διαθήκη του αξιότιμου πελάτη μου, του κυρίου Ντένις Μάκ-Γκούερ, μα ούτε κι άλλο κορίτσι που να μοιάζει με την δεσποινίδα Μπέττυ Μάκ-Γκούερ, απ' εδώ. Η δεσποινίς αυτή, όσο μικρή κι' αν είναι, σκέπτεται πολύ, μα πολύ λογικά!..

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ «ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΝ»

Αγαπητοί μου,

ΚΑΘΩΣ είδα στην Αλληλογραφία του περασμένου φύλλου, μια καλή Διαπλασοπούλα, ή *Αίγλη*, ρώτησε τη Διάπλασι αν υπάρχει ή όχι «πεπρωμένο». Και πολύ σωστά ή Διάπλασι της αποκρίθηκε πως δεν υπάρχει *εκ των προτέρων*. Εμείς μόνο συνηθίσαμε να λέμε, άμα παθαίνει κανείς ή λαθαίνει κάτι, καλό ή κακό, πως του ήταν *γραφτό*. Του πέφτει ένα λαχείο; Του ήταν γραφτό να πλουτίσει. Του πέφτει στο κεφάλι ένα κεραμίδι; Του ήταν γραφτό να πεθάνει ξαφνικά. Έκτροχιάζεται το τραίνο ή ναυαγεί το πλοίο που τον μεταφέρει; Του ήταν γραφτό να πάει από τέτοιο θάνατο. Σώζεται; Του ήταν γραφτό να σωθεί. Νομίζουμε δηλαδή πως και το παρκαμικρό που συμβαίνει σ' έναν άνθρωπο, ήταν προαποφασισμένο να του συμβεί από μίαν άγνωστη δύναμη, από μίαν άγνωστη θέληση — το Θεό; τη θεά Τύχη; τη θεά Μοίρα; — και πως τίποτα δε θάταν ικανό να το εμποδίσει. Και μάλιστα, πιστεύουμε ακόμα, πως από κάποια σημεία που έχει άπανω του ο άνθρωπος — τις γραμμές των χεριών του π. χ. — ή με κάποια μαγικά — χαρτομαντεία και τὰ ρέστα — μπορεί ένας έμπειρος, ένας γυμνασμένος, να προμαντέψει αυτό που θα του συμβεί και να του πη με βεβαιότητα: θα σου πέσει το λαχείο, θα πιάς από σύγκρουση σιδηροδρόμου,

θα πλακωθείς από αυτοκίνητο, θα περάσεις μια μεγάλη αρρώστεια και θα γλυτώσεις...

Ε, λοιπόν, αυτά, παιδιά μου, είναι προλήψεις. Πάντα το τυχαίο, είτε δυστύχημα, είτε ευτύχημα, κάνει εντύπωση στον άνθρωπο, που προσπαθεί να του δώσει μια εξήγηση. Τό λέει *γραφτό* και ήσυχάζει. Πλάττει δηλαδή ένα *πεπρωμένο εκ των υστέρων*. Φαντάζεται πως εκείνο που έγινε, έπρεπε και δεν μπορούσε παρά να γίνει. Αλλά είναι τυχαίο. Όπως έγινε, έτσι μπορούσε και να εμποδιστεί. Από ένα άλλο τυχαίο πάλι, από μια άλλη σύμπτωση. Παράδειγμα. Πηγαίνω το δρόμο μου. Ένας φίλος μου με σταματά σ' ένα μέρος και μιλούμε λίγα λεπτά. Ύστερα μ' αφήνει κι' εξακολουθώ το δρόμο μου. Αξαφνα ακούω ένα δυνατό κρότο και βλέπω μια γάστρα που από κάποιο μπαλκόνι έπεσε στο πεζοδρόμιο, εκεί μπροστά μου. Λίγο πρωύτερα αν περνούσα, θα με σκότωνε. Σύμπτωση λοιπόν που απάντησα το φίλο μου και μ' έκαμε ναργοπορήσω και να γλυτώσω. Μα σύμπτωση επίσης δεν θάταν κι' αν δεν τον απαντούσα και, εξακολουθώντας το δρόμο μου, έφτανα ίσα-ίσα για να φάω τη γάστρα στο κεφάλι; Είναι λογικό να φαντασθούμε πως ή το ένα ή το άλλο μου ήταν γραφτό, προαποφασισμένο; Και πως μια Τύχη, όχι πιά τυφλή, όπως την πίστευαν οι αρχαίοι, αλλά άνοιχτομάτα και παντοδύναμη, έκαμε ή τον άερα να ρίξει τη γάστρα, ή το φίλο μου να με σταματήσει, τη στιγμή ακριβώς που ήθελε ούτ ή; Απλές συμπτώσεις όλα, καθώς απλή σύμπτωση είναι κι' ή επαλήθευσή μιας προφητείας από χαρτομάντισσα ή χειρομάντισσα για τι τη στιγμή που τίποτα δεν είναι προαποφασισμένο, πεπρωμένο να γίνει, κανένας κι' από τίποτα δεν μπορεί να το προφητέψει. Το ρητό «το πεπρωμένον διαφυγείν αδύνατον» είναι από την εποχή που οι άνθρωποι έπίστευαν σ' Απολλώνες, σ' Πυθίες και σ' ένα σωρό μύθους και φαντασίες ποιητικές. Ο άγραμματος λαός τα πιστεύει βέβαια ακόμα είναι όμως ντροπή να τα πιστεύουν κι' άνθρωποι γραμματισμένοι, μορφωμένοι, που έπρεπε νάναι πολύ πιο λογικοί και θετικοί...

Ωστόσο, καθώς είπε κι' ή Διάπλασι στην *Αίγλη*, υπάρχει σ' αυτόν τον κόσμο και κάτι που μπορεί κανείς να το θεωρήσει κάπως ως το *πεπρωμένο* ή ως τη *μοίρα* του ανθρώπου. Κι' αυτό είναι οι ψυχικές, οι πνευματικές κι' οι σωματικές κά-

ποτε δυνάμεις, που τις έχει κανείς από τη γέννησή του, από φυσικό του, και που θα τον κάνουν μια μέρα να διαπρέψει, να ύψωθεί επάνω από τους άλλους ανθρώπους, να δοξασθεί. Είναι, αν θέλετε, οι διάφορες ικανότητες, κλίσεις, ιδιοφυΐες, τάλαντα, μεγαλοφυΐες. Αυτός γεννήθηκε για να γίνει μεγάλος μουσικός — έχει δηλαδή στέν οργανισμό του, στην ψυχή και στο σώμα του, από κληρονομικότητα, τις απαιτούμενες ικανότητες — ο άλλος μεγάλος ποιητής, ζωγράφος, μηχανικός, στρατηγός, πολιτικός και καθεξής. Ε, αυτοί θα γίνουν. Από μερικά σημάδια μάλιστα, ή από τα πρώτα τους φανερώματα, μπορεί κανείς και να το προμαντέψει. Ένα μόνο χρειάζεται για να μη διαψευστεί ή προφητεία: οι «προωρισμένοι» αυτοί να μη συναντήσουν στη ζωή τους πολύ δυσμενείς όρους, να μην προσκόψουν σ' ανυπέρβλητα εμπόδια, και φυσικά, να μην πεθάνουν πρόωρα από ένα τυχαίο κρυολόγημα, από μια τυχαία επιδημία ή από άλλο δυστύχημα. Όστε ούτε αυτό, βλέπετε, δεν είναι *απόλυτα* πεπρωμένο. Μπορεί καμιά φορά και να μη γίνη: όταν δεν αφήσουν τα τυχαία, οι συμπτώσεις.

Έτσι μπορούμε να χάρουμε και τη διάκριση ανάμεσα στο πεπρωμένο που δεν υπάρχει παρά *εκ των υστέρων*, και στο πεπρωμένο που υπάρχει *εκ των προτέρων*, αδιάφορο αν κάποτε παρεμποδίζεται από το πρώτο. Και να σάς φέρω ένα παράδειγμα από την ιστορία. Ο γερμανός Μπύχνερ, ο συγγραφέας του «Θανάτου του Δαντών» που έπαιξε τελευταία το Εθνικό Θέατρο, πέθανε, κατά σύμπτωση, μόλις είκοσιέξι χρονών. Κρίνοντας από τα δυο ή τρία έργα που έχει αφήσει, λένε πως ή Γερμανία θάχε σήμερα και δεύτερο Γκαίτε — ίσως ο κόσμος και δεύτερο Σαίξπηρ — αν ο Μπύχνερ ζούσε όσο ζούν συνηθώς οι άνθρωποι. Ήταν λοιπόν προωρισμένος, γεννημένος για μεγάλος. Δεν έγινε όμως γιατί αρρώστησε και πέθανε νέος. Το πρώτο, μάλιστα, ήταν *γραφτό* του. Το δεύτερο όχι, ήταν *τυχαίο*. Έτσι για όλα. Τα μικρά — κι' ως εμποδίζουν κάποτε τα μεγάλα — είναι τυχαία. Οι μεγάλοι προορισμοί όμως είναι... προορισμένοι. Κανένας δεν μπορεί να γίνη *κατ' τύχη* μεγάλος ποιητής. Μόνο μπορεί να γεννηθεί, αλλά κατ' τύχη να μη γίνη. Καταλάβετε, πιστεύω, τη διαφορά. Και μπορείτε να σκεφθείτε και μόνοι σας και να βρήτε κι' άλλα ακόμα παραδείγματα.

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Έδω στη μαύρη ξενιτιά, πικρή 'ναι ή ζωή μου, Μια θλίψη νοιώθω φοβερή να σφίγγη την ψυχή μου, Μονότονα και θλιβερά διαβαίνουν μήνες, χρόνια, Κι' ασπρίζουν το κεφάλι μου των γερατειών τα χιόνια.

Τη λησμονιά τη μάγισσα σκορπά στο διάβα Ο Χρόνος, Και σβεί και πά και χάνεται μακριά ο κάθε πόνος Κι' όλα, ή κάθε του χαρά και λύπη θ' αν σβύση, Για όποιον δοκίμασε της λησμονιάς τη βρύση.

Μόν' ή γλυκεία σου θύμηση, πατριδά μου, δε σβύνει, Και μέσ' τη δόλια μου ψυχή απλώνεται γαλήνη, Και βλέπω, βλέπω μυστικά με της ψυχής τα μάτια, Του γαλανού μας ουρανού τ' άθώρητα τα πλάτια.

Να κεί σ' απόσκια του βουνού, το κατάσπρο χωριό μου, Και στα δέντρα του δάσου ανάμεσα το ψωτικό μου, Να κι' ή μαννούλα μου με το θλιμμένο πρόσωπό της, Να κι' ή γιαγιά, να κι' ο παππούς να και ο μάργαμπα-Φώτης.

Και βλέπω, βλέπω μυστικά με της ψυχής τα μάτια, Του γαλανού μας ουρανού τ' άθώρητα τα πλάτια, Και ψιθυρίζουν σιγανά τα χείλη μου: Πατριδά, 'Αχ! άς χωρώ έστω και μια του ήλιου σου αχτίδα!

Φωτεινό Σκοτάδι

ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ ΥΠΑΙΘΡΟ

Φέτος όλο θυμούμαι. Δεν μένει μέρα που να μη με συντροφέψει μια ανάμνηση της όμορφης περσινής χρονιάς. Και νά, τώρα που φθάνει ή άνοιξη, μούρχεται στο νου μια ζωντανή εικόνα κάποιου μαθήματος που κάναμε στην άγκαλιά της φύσης.

Από τ' απόγευμα μ'ας είπε ο Γυμνασιάρχης μας πως ήταν πάλι Ιταλική γιορτή, κι' έτσι είχαμε άργία μ'ας πρότεινε όμως αν προτιμούσαμε την... τεμπελιά, ή να κάνουμε Σολωμό σ' ένα όμορφο μέρος που θα διαλέγαμε. Νάταν για τίποτα άλλο, εξάπαντος θα κατσουφιάζαμε, μα Σολωμό και μακριά απ' το σχολείο μ'ας καλάρεσε ή πρόταση, και μείναμε όλοι σύμφωνοι.

Και νάμαστε τ' άλλο πρωί με τους Σολωμούς στα χέρια, απέξω από το Γυμνάσιο και περιμένουμε τον Γυμνασιάρχη μας. Οι συμμαθητάι μας είναι εξαιρετικά εύθυμοι, παίζουν, φωνάζουν, γελοούν: τελειόφοιτοι μα κάνουν σά μωρά, και μείς τους κάνουμε χάζι από μακριά.

Σε λίγο ήρθε ο Γυμνασιάρχης, και όλοι μαζί ξεκινούμε. Τώρα βοισκόμα-

στε εν πορεία, περνάμε από σπαρμένα χωράφια μέσα από στενά μονοπάτια, κι' έτσι φαινόμαστε ολόκληρος στρατός.

Φυσά λίγο δυνατός άνερας, και ζητούμε ένα άπανεμο μέρος «ζητείτε και ευρήσετε», δεν άργησε να βρεθί, είναι ένας θαλωτός βράχος σάν λαξεμένος: χωνόμαστε μέσα και μ'ας κάνει γούστο ή πρωτότυπη αίθουσά μας.

Σε λιγάκι άρχίζει το μάθημα, κι' ή κρυσταλλένια διάφανη φωνή του καθηγητού μ'ας αναπτύσσει την άνοιξη που περιγράφει ο ποιητής: και τ' άνοιθουμε βαθιά-βαθιά όσο ποτέ, γιατί εκείνη την ώρα μιλεί μέσ' στην ψυχή ο πιο μεγάλος ποιητής, ή ίδια ή φύση. Είναι όμορφο να τ' άκους, μα ασύγκριτα πιο όμορφο να τ' αισθάνεσαι.

Γύρω οι κάμποι πράσινοι και κόκκινοι από τις άλικες παπαρούνες, κυματίζουν στο φύσημα τ' άνερα, χίλιων λογίων άλλα μυριόχρωμα λουλούδια τους πλουμίζουν. Από τη μία μεριά ή πόλις και στο βάθος ή θάλασσα γαληνεμένη σάν άπέραντο κρυστάλλι: από την άλλη το χωριό με το παλιό κάστρο. Άντίκρυ πέρα στο βουνό βόσκουν τ' άρνάκια, κι' άνάγια άκούονται τα βελάσματα τους με τον γλυκό σκοπό των κουδουνιών, και πότε-πότε ή φλογέρα του μικρού βοσκού. Από παντού σάν νάρχεται μια γλυκεία μοσχοβολία, παντού σάν νάντηχ ή τ' άδιάκοπο τραγούδι της ζωής που «σφύζει ως βλύσμα άκορό»...

Πόσο γοργά κυλούν οι ευτυχισμένες ώρες... Σε λίγο πρέπει πάλι να ξεκινούμε: κόβουμε λίγα άγοριόλουδα, μη με-λησμόνι που έχει πολλά φυτρωμένα εκεί, και γυρίζουμε πάλι από τα ίδια μονοπάτια.

Μια άδολη χαρά είχε σταλάξει σ' όλων μας τις ψυχές, μα και μια θλίψη μυστική πως ποτέ πιά δε θα μπορούσαμε ξανά να νοιώσουμε τις ίδιες έννοιες ευτυχισμένες στιγμές, μ' ένα Σολωμό στο χέρι, στο κοίλωμα μιας σπηλιάς. Τώρα θαρώ πως είναι κάποιο γλυκό όνειρο περασμένο. Μα μήπως όλα, κι' αυτή ή ζωή μας, δεν διαβαίνει σάν όνειρο, το κάθε τί μη δε σβύνει στο γοργό κύλισμα του χρόνου; Δροσοστάλαξη

Ο ΚΥΝΗΓΟΣ

Τί χαϊδεμένο παιδί αυτός ο Ντίνος! Τρεις φορές άμα παίζει μ' ένα παιχνίδι θά το βαρεθί: πρέπει να του φέρουν άλλο, καινούργιο. Κι' αυτό όμως σ' λίγες μέρες την ίδια τύχη θάχη.

Τις προάλλες τοΰφερε ο μπαμπάς του ένα δόκανο. Ήταν ένα μεγάλο στρογγυλό δόκανο που μπορούσε να πιάσει κι' ένα γάτο ακόμα. Άλλ' ο Ντίνος δε στάθηκε τυχερός.

Ός χτες το πρωί δεν είχε πιάσει τίποτα με το δόκανό του. Κατά τις δεκά όμως, την ώρα που διάβαζε κάτω στο περιβόλι την Αθηναϊκή Επιστολή του τελευταίου φύλλου, είδα τον Ντίνο νάρχεται κλαίγοντας, με το δόκανο στο χέρι.

Σάν πλησίασε, είδα πως είχε πιάσει ένα πουλάκι.

— Σπουργιτίνα ήταν, Τάσο, μου λέει. Ψόφησε... Τώρα... Άν... άν είχε μικρά πουλάκια τί θά γίνουν; Και λέγοντας αυτά έκλαιγε σπαραχτικά.

Πήρα το δόκανο, είχε τσακώσει τη σπουργιτίνα απ' το λαιμό. Έβγαλα το θύμα απ' τη λαμητόμο: ήταν μια μικρή σπουργιτίνα. Στον κάτωσπρο λαιμό μόλις φαινόταν το μελάνισμα του χτυπήματος.

— Ε! Ντίνο, είπα για να τον παρηγορήσω, τί κλαίς άφού ψόφησε; Τώρα είναι ανάγκασμένος να τη μαγειρέψει. Βλέπεις όμως; δεν κανείς για κυνηγός γιατί λυπάσαι τα πουλιά, άλλη φορά μην ξαναστήσης το δόκανο. Άσε τα πουλιά να χαίρουνται τη ζωή τους: έπειτα αυτά τα κακόμοιρα δε ζουν παραπάνω από λίγα χρόνια, ή ζωή τους είναι «βραχεία» δε σου τ'όπαν στο σχολείο;

Στο τραπέζι ή δόλια σπουργιτίνα ούτε για μεζές δεν έφτασε: ο Ντίνος δοκίμασε ένα γοφάκι και με ρώτησε, παρηγορημένος πιά:

— Μπορεί να μην είχε μικρά πουλιά, ε;

Λέγοντας αυτά όμως τα μάτια του ήταν έτοιμα να δακρυσουν.

Γύρισα και τον κοίταξα με απάθεια, χωρίς να του απαντήσω. Φοβήθηκα μη μου έρθουν και μένα δάκρυα γι' αυτόν τον επίταφο. Κι' έπειτα, σκέφτηκα, δεν πρέπει να χάνη κανείς εύκολα την ψυχραιμία του.

Τάσος Δούξης

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ

Ντίν-ντόν, ντίν-ντόν... κυπούν χαρούμενες οι άγορούχες καμπάνες της εκκλησίας του Αγίου Σπυριδώνος, και το δροσιμένο αέρακι της πρώτης Κυριακής του Νοέμβρη σκορπάει εύθυμα, ως πέρα μακριά τον γοργό ήχο τους. Και το σήμαντρο που χτυπά, λές κι' είναι σάν τον διαλαλητό που διαλαλεί μια νίκη. Ναι, και τώρα για μια νίκη χτυπά. Για την πνευματική νίκη του μεγάλου θαυματουργού και προστάτη του νησιού μας, του Αγίου Σπυριδώνος, εναντίον της θανατερής πανούκλας, που μαστίζε το νησί μας το 1673 Κι' από τότε βγαίνει ή Λιτανεία, και γίνεται ή δέηση στην πλατεία μπροστά απ' την πύλη του παλαιού φρουρίου, γι' άνάμνηση αυτής της χαράς...

Κοντεύουν ένδεκα το πρωί. Τώρα οι καμπάνες από όλες τις εκκλησίες χορεύουν έναν άκράτητο τρολλό, βροντίζουν χορό. Μιά βοή, μια γιορτάσιμη βοή, ξεχύνεται στην πόλη, κι' ύστερα βγαίνοντας στην κοντινή έξοχή: όποιον βρει στο διάβα της, περνώντας, του χαϊδεύει τ' αυτί και του λέει:

— Ε, τρέχα λοιπόν, τί κάθεται Κοντεύει να βγί ή Άγιοι...

Και τρέχει αυτός και βιάζονται όλοι να φθάσουν στην πόλη, να πιάσουν μια καλή θέση.

Στην αγορά, στην όδο των υδάτων και γύρω-γύρω απ' την κάτω πλατεία είναι πολύς κόσμος που περιμένει να περάσει ή Λιτανεία. Άνάμεσα σ' αυτούς βλέπεις τις χωριάτισσες που έχουν έλθει κι' από τα πιο μακριά χωριά, με τα πολύχρωμα μακριά μεταξωτά φουστάνια τους και τις παντήλες, και με τις άπειρες χυσές καρφίτσες και καδένες που είναι καλά καρφωμένες στα πουκάμισά τους.

Κι' οι περισσότεροι απ' αυτούς που περιμένουν, κοκκινίζουν σαν τα ώριμα μήλα στον ήλιο, και σπρύνονται από τους πίσω που θέλουν να έλθουν μπροστά, ενώ οι αστυφύλακες τους σπρώχνουν πίσω. Και άρχίζουν διαμαρτυρίες, φωνές, παράπονα, κακό, μιά ή λιγότερα που ξεπροβάλλει πάνω στη φωνή της φασαρία. Με πόση προσοχή, με πόση λαχτάρα στέκεται τώρα ο κόσμος.

Μιά-μιά περνούν θαυμάσιες εικόνες: της Αγίας μητέρας με τον κοσμοσώστη Χριστό στην άγκαλιά, άλλες με δυο γλυκούς βαβυλώνες ή με τον παρρηγόρο θαλασσινό, όρθιος, περήφανος, παρήγορος, εξαυλωμένος πάνω στον όμο κάποιου που έχει ταχθεί. Μά περνούν κι' άλλες εικόνες κρατημένες οριζόντια, βλέπεις όμως καλά την εικόνα, — ένα σύνολο από πορφυρένιο μετάξι, έξοχα κεντημένο με ψιλή-ψιλή κλωστή που λαμπυρίζει στ' απαλό χείμα του γλυκού ήλιου αυτής της σχεδόν άνοιξις της μέρας.

Να κι' οι μαυροφορεμένες μαθήτριες κι' οι μαθητές με τους άσπρους γιακάδες στο λαιμό, που περπατούν με βήμα κανονικό.

Από μακριά άστράφτουνε κάτω μπροστίνια ή άγρυπα κρόνη, που έχουν στην κορυφή τους πολύχρωμα λεπτά φτερά. Κόκκινα, μαύρα, γαλάζια, λευκά. Είναι οι μουσικές. Ψηλά, ξεχωρίζοντας από όλους, μεγαλόπρεπα στέκεται ο Τίμιος Σταυρός, άκουμπισμένος στον όμο του συμπαιθιτικού καλόγερου που τον κρατεί μ' ευλάβεια.

Σαν τα πουπουλένια σύννεφα της ροδοστάλαχτης κορφατικής δύσης, που έχει όλα τα χρώματα που χάρισε ο Θεός στη φύση, κόκκινα, μαβιά, πορτοκαλιά, πράσινα, κίτρινα, λευκά, έτσι είναι και τα βαρύντιμα μεταξωτά χρυσοκεντημένα άμφια που φορούν για την άγια μέρα οι παπάδες μας. Τό γλυκό φως των κεριών, που όλοι κρατούν στα χέρια τους, ωχριά στη δυνατή λάμψη του ήλιου.

Πίσω απ' όλους τους παπάδες, λάμπει ή χρυσή διαμαντοποικιλμένη μίτρα του σεβαστού Δεσπότη. Τα λευκά του γένεια άκουμπουν στο στήθος του δίπλα σ' ένα μεγαλόπρεπα στολισμένο χρυσό σταυρό, με διαμάντια και μαργαριτάρια...

Γιατί τώρα οι χριστιανοί μ' ευσέβεια κάνουν το σταυρό τους;

Γιατί από χιλιάδες στόματα βγαίνει μιά ερώτη;

Γιατί πίσω απ' όλη την παράταξη, στην πιο επίσημη θέση είναι ο μεγαλόκαρδος "Αγιός μας, λές κι' είναι ο λοζώντανος μέσ' στη χρυσή του λάρνακα, τη στολισμένη με σαπφείρους, με ρουμίνια, με μαργαριτάρια και με λίγα φθινοπωρινά λευκά τριαντάφυλλα και χρυσάνθεμα, που είναι βαλμένα μπροστά-μπροστά πάνω σ' αυτή.

Μέσα στη λάρνακα, που τη βαστούν τέσσερις παπάδες, βλέπεις τον προστάτη "Αγιο, τον γλυκό αυτόν καλόγερο που γέρνει το κεφάλι του στον άριστερό του όμο και φαίνεται να εύλογη όλους τους πιστούς, μικρούς και μεγάλους, καλούς και κακούς.

Πάνω απ' αυτή στέκεται ή πορφυρένια χρυσοκεντητή ούρανιά, που την κρατούν τέσσερις ναύτες. Και πίσω από τον "Αγιο οι επίσημοι με τα λευκά κεριά στο χέρι. Και πιο πίσω ακόμη

λάμπουν οι ψηλές λόγχες των στρατιωτών που κλείνουν τη Λιτανεία.

Σιγά-σιγά σαν θεία όπτασία ξετυλίγεται όλη ή πομπή και φεύγει σαν ένα μαγικό όνειρο.

"Ω, πόση μεγάλη ευγνωμοσύνη χωστάμε εμείς οι Κορφαίτες στον μεγάλο Αυτόν θαυματουργό και προστάτη του νησιού μας, τον "Αγιο Σπυρίδωνα!

Κόρη των Φαιάκων

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Τό βαπόρι άρχισε να σκίξη σιγά-σιγά τὰ γαλανά νερά του λιμανιού, σφουρίζοντας μισοπνιγμένα.

Έφευγα...

Μπόρεσα να διακρίνω μερικά μαντηλάκια που κουνούσαν έξω στην προκυμαία οι συγγενείς κι' οι φίλοι μου, και τό στήθος μου φούσκωνε από λύπη. Μελάγχολος, στεκόμουν άκουμπισμένος στα κάγκελα της πρύμνης κι' έβριζα τό βλέμμα μου πότε στο βάθος του άπεραντου πόντου, πότε στην αποβάθρα, που όσο προχωρούσε τό βαπόρι μικραίνε απ' την απόσταση.

Πέντε λεπτά πέρασαν έτσι γεμάτα σκέψεις κι' άναμνήσεις.

Τό βαπόρι έβγαине τώρα απ' τό λιμάνι κι' έστρεφε πίσω απ' τ' άκρωτήρι του κόλπου.

Ένα λεπτό περνά...

Τό βαπόρι σιγά-σιγά χάνεται, και με τό πέρασμά του κούβεται απ' τὰ μάτια μου ή προκυμαία, και μ' αυτή όδες οι ύπάρξεις που άγαπώ.

Ένα δάκρυ πέφτει απ' τὰ μάτια μου. Είναι τό δάκρυ του άποχαιρετισμού.

Και τό βαπόρι προχωρεί...

Αποθαυμάζω τις καλλονές του νησιού, της πατρίδας μου, και μου φαίνονται αυτή τη φορά όλα πιο όμορφα, πιο φανταχτερά.

Μιά ώρα περνά έτσι...

Ο ήλιος βασιλεύει πέφτει τό δειλινό.

Τό νησί είναι πιο μακριά και μόνο ένας μαύρος όγκος φαίνεται στην απέραντη επιφάνεια της θάλασσας. Συγγενείς, φίλοι, μητρικά χάρδια, όνειρα παιδικά, μαθητικές άναμνήσεις, έπεισοδία της ζωής, όλα περνούν μέσα απ' τη θύμησή μου φυγαλέα, περαστικά.

Έχει σκοτεινιάσει πιά. Κουρασμένος, άφανισμένος απ' τις συνηθισμένες ήμέρας, έπεσα να κοιμηθώ. Και πετώντας με τὰ άνάλαφρα φτερά της φαντασίας, ξαναβίδα πάλι τους δικούς μου, στο νησί μου αυτό που άφησα πριν λίγες ώρες και πού μου χάρισε τόσες ευχάριστες άναμνήσεις.

Κι' έκλεισαν τὰ μάτια μου άπαλά, κι' άποκοιμήθηκα, ενώ τό βαπόρι γλυστορούσε στα ήσυχα νερά της νύχτας...

Δήμιος Άνθός

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ρωτούν τον Τοτό:

— Φοβάσαι τους σεισμούς;

Κι' ο μικρός:

— Πολύ! Προπάντων όταν έχουνται άξαφνα.

Τζέννη

ΜΗ ΑΝΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πώς κάθε παραγγελία σας, για να έμπελειται άμέσως, πρέπει να συνοδεύεται και με μιά τυπωμένη ταινία, απ' αυτές με τις όποιες σας στέλνεται τό φύλλο κάθε έβδομάδα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 όδός Εϋριπίδου, 21 Μαρτίου 1933

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, για τὰ όποια πρέπει να πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζετε τα και βάζετε τό γραμματόσημο σωστό. Δέν άπαντώ σε κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα που τὰ έχει ο Όδης του Συνδρομητού. Τιμάται δρ. 5, ταχυδρομικώς δρ. 6 για τό Έσωτερικό και 7 για τό Έξωτερικό, και πρέπει να τον προμηθευθή όποιος θέλει να λαβαίνει μέρος στην κίνηση.

ΑΠΟ τό προηγούμενο φυλλάδιο, καθώς είδατε, άρχισα να δημοσιεύω Άσκήσεις από Συλλογές που έλαβα για τό νέο Διαγωνισμό. Από τις Συλλογές του προηγούμενου, που δημοσιεύθηκαν τ' άποτελέσματα του, δέν παίρνω πιά. Όστόσο σ' αυτές υπάρχουν πολλές, και πολύ καλές, που έμειναν άδημοσίευτες. Όχι βέβαια Γρίποι — που οι λίγοι καλοί δημοσιεύθηκαν όλοι, — αλλά Σχήματα, Άκροστιχίδες, Κρυπτογραφικά, Μαγικά Γράμματα κτλ. Γιατί να πάνε χαμένες οι καλές αυτές Άσκήσεις; Έκείνοι που τις έχουν κάνει, μπορούν να τις βάλουν σ' άλλη τους Συλλογή, είτε γι' αυτόν τον Διαγωνισμό — αν δέν έστειλαν, έννοείται, άκόμη — είτε για τον έρχόμενο. Άλλά να τις διαλέξουν, να τις ξανακοιτάξουν, να τις διορθώσουν, για να γίνουν ακόμα καλύτερες.

Έλαβα με προσκλητήρια, για τη γιορτή των Βατράχων στο Σαλόν Βερτίξ, που έγινε τό περασμένο Σάββατο. Δυστυχώς δέν μπορέσαμε να πάμε, ούτ' εγώ ούτε ο κύριος Φαίδων. Και δέν ξερωμε πώς πήγε. Έλπίζουμε όμως να πέτυχε και περιμένουμε να μάς γράψουν τις έντυπώσεις τους τὰ Διαπλαστούλα που πήγαν.

Σε βεβαίω, Άετιδέα, ότι ούτε αυτό δέν θά έφερνε άποτέλεσμα. Τό έκαμα και γι' άλλες Μ. Άγγελίες και έξρω. Σε τέτοιες περιπτώσεις, φταίει πάντα τό είδος ή τό θέμα του Διαγωνισμού. Άλλά δέν έχεις άνάγκη να κυρώσεις τίποτα. Θά ευχαριστήσης μόνο εκείνον που σο έστειλε, και τελειώνει.

Μά και μένα, Άγγελοδύ των Όνειρων, μάρεσει να διαβάσω τὰ γράμματά σου, ώστε γράψω μου όσο συχνά θέλεις. Χαίρω που πέρασες καλά τις Άποκριές και προπάντων που δέν πήγες καθόλου στο σπίτι σας ή κυρία Γρίππη. Έλαβα και τὰ ψηφοδέλτιά σου εν τάξει.

Έλπίζωσα Έλλάς, σου ξανάστειλα τό 11ο που όρισμένος χάθηκε στο ταχυδρομείο, γιατί εγώ τὰ στέλνω τακτικώτατα. Για τό γράμμα που λές και για τό διήγημα, δέν θυμούνται τώρα. Άν δέν τό είδες, περιμένα να τό ίδης ή δημοσιευμένο ή στις άπορρίψεις. Λαβαίνω, βλέπεις, τόσο πολλά...

Δέν έχω κανένα παράπονο, Μπουμπουλίνα, άφού είχες τός διαγωνισμούς. Σε συγχάρω που έγραψες καλά σ' όλα τὰ μαθήματα και δέν άμφισβώλω πώς οι βαθμοί σου θά είναι από τους μεγαλύτερους. Η μαμμά έχει δικιο: έπειτα από τόσους κόπους έπρεπε να διασκεδάσης, και μιά ώρα διασκεδάσης θάταν ή άπογορευτική του «Ποπολάρου» όπου βέβαια θά πήγες.

Δέν σε παρεγγήγησα, Δορεάδι, που δέν μου έγραψες, γιατί έξρω πόσο είσαι άπα-

σχολημένη με τό εργαστήρι, με τον Έρυνό Σταυρό και με τό νοικοκυριό. Παρουσιάθηκε λοιπόν κανένας μαθητής, καμιά μαθήτρια; Δέν μου γράφεις τίποτα γι' αυτό.

Δόν Κιχώτη, μιά Συλλογή Πνευματικών Άσκήσεων, που μου είχες στείλει από τον Αδύναστο, χωρίς να έξερξες ότι ή προθεσμία του προηγούμενου Διαγωνισμού είχε λήξει... από πέσου, την είχα φυλάξει και την συμπερίελαβα στον τρέχοντα. Άπ' αυτήν είναι ο Συλλαβόγραφος που σο δημοσιεύς σήμερα — λιγάκι διορθωμένος, γιατί πάντα σχεδόν διορθώνω τις Άσκήσεις που δημοσιεύω.

Έκαμες πολύ καλά, Δοροστάλαχτη, να μην άπογοητευθής από τις άπορρίψεις παρά να στείλεις κι' άλλο κομμάτι. Νά, που αυτό ήταν καλό και δημοσιεύεται σήμερα. Για τὰ καλά λόγια σ' ευχαριστώ.

Ω, κανένα καλό Διαπλαστούλο δέν μπορεί να βρή γούστο σ' άλλο περιοδικό...

Δέν μπορούσες βέβαια, Ταξιδιώτη, να φήσες τους διαγωνισμούς σου και να πές στο θέατρο, έστω και για να ίδης έργα του κ. Ξενοπούλου. Δέν πειράζει, άλλη φορά. Έύχομαι την ίδια και μεγαλύτερη επιτυχία και στο δεύτερο έξέμηνο. Έστειλα άλλα δυο τετράδια.

Ευχαριστώ πολύ, Άνθισμένη Άμυδαλά, που προσπαθής να με διαδώσης. Η ως τώρα άποτυχία να μη σέ άποθάρρυνη, γιατί ή επιτυχία έρχεται με την έπιμονή. Πού είδες αυτή την είδηση; Δέν είναι καθόλου αλήθεια. Δεισδυνητής μου είναι πάντα ο κ. Παπαδόπουλος.

Κάμε τη δοκιμή, Κερκυραϊκό Άκρογιάλι, δέ θά χάσεις τίποτα. Γιατί κι' αν άπορριφθής τό πρώτο σου κομμάτι, δέν είναι καμιά ντροπή. Θά γράψης δεύτερο που θάνα καλύτερο, και τρίτο που θάνα ακόμη πιο πολύ, κι' έτσι θά φτάσης στο ποθούμενο. Για να μάθης κανείς καλύπτει, πρέπει να μπή στο νερό, δέν είν' έτσι;

Χαίρω που έγινες καλά απ' τη βαρεία αυτή γρίππη, Γιόλα. Έλαβα τη συνδρομή της Σ. κι' ευχαριστώ πολύ. Τώρα περιμένω και την άλλη.

Φρανσίνα, πολύ καλό γαλλικό περιοδικό, φιλολογικό όπως τό θέλες, είναι τὰ Άnnales και μπορείς να έγγραφής συνδρομητήρια διά του Βιβλιοπωλείου Έλευθερουδάκη. Όχι, από τις Άσκήσεις του Πεντάθλου σου δέν μπορείς να πάρης καμιά για τη Συλλογή του Διαγωνισμού προς σύνθεσιν Άσκήσεων. Χαρτί λύσεων σο έστειλα.

Σο έστειλα τό βραβείο σου, Δανάη. Μη μετριοφρονείς, γιατί τὰ γράμματά σου είναι από τὰ πιο καλαίσθητα που λαβαίνω. Ο γραφικός σου χαρακτήρας, κι' όταν δέν είναι καλλιγραφικός, είναι κομψότατος. Και τι να σο πώ! είναι μιά χαρά για μένα όταν λαβαίνω γράμματα σαν τὰ δικά σου, της Μεγάλης Έλλάδος, της Σγουρόμαλης, του Ναρκίσσου, του Πικμαν και μερικών άλλων. Ένψυ τὰ κακογραμμένα, που πλεονάζουν κιόλα, μου δίνουν κάπο, που κάποτε έλαττώνει την ευχαρίστησή μου από τό περιεχόμενο. Γι' αυτό συμβουλεύω πάντα τους φίλους μου να προσπαθούν να καλογράφουν. Κι' όχι μόνο σε μένα, αλλά σε όλους. Δέν επιτρέπεται να είναι κακογραμμένα, δυσανάγνωστα, άκατάστατα, παρά μόνο εκείνα που γράφει κανείς για τον έαυτό του.

Δέν πειράζει, Όργανοία, άφού είχες διαγωνισμούς. Νά ιδώ όμως αν θά μου γράφης τακτικά τώρα, και προπάντων τό καλοκαίρι... Χαίρω πολύ που σο άρέσει τόσο να καταγίνεσαι με τις Πνευματ. Άσκήσεις, που από πολλές άπόψεις είναι ω-

φέλιμες. Σο έστειλα χαρτί λύσεων.

Κι' άλλος έπαθαν τὰ ίδια, καλή μου Νίνα Καλοχριστιανική: μ' έπαιρναν μικροί, άξαφνα ένόμισαν πώς... μεγάλωσαν, μάφησαν, κι' έπειτα, άμα μεγάλωσαν άληθινά, κατάλαβαν τί έχασαν και με ξαναπήραν. Έτσι και σ' μάφησες 13 έτών, και μόνο τώρα, που είσαι 17 — αν λογαριάζω καλά — μπόρεσες να ίδης «τι θησαυρούς κλείνουν οι σελίδες μου» και ξαναγυρίσεις. Σε δέχομαι με μεγάλη χαρά. Ο κ. Ξ. συγκινήθηκε βαθιά με όσα γράφεις.

Τα σημειώματα αυτά, Φεμνίστρια, είναι τυπικά. Έννοια σου και έξρω πόση άγάπη μου έχεις. Η λέξη γράμμα θέλει όξεια. Η δέ λιτανεία με ει, γιατί κι' αυτή προσέχεται από ρήμα εις-εύω, λιτανεύω. Δέν έδιάσας ποτέ «ελίτνισαν την εικόνα...»;

Πολύ μ' ευχαρίστησε τό πρώτο σου γράμμα, Βεατρίκη. Θά είδες ότι από τὰ ξηψευδώνυμα που έπρότεινες, σο έδένεкина αυτό. Πολλά χαιρετίσματα στην άδελφή σου, την παλιά μου άξέχαστη Βιολέττα. Είδα και πόσα ύπέφρες μ' αυτή την όντιτιδα, μά χάρηκα που είσαι τώρα καλά. Γράφω μου.

Έλαβα, Ήβη, και τις ύπόλοιπες 30 δραχμές κι' ευχαριστώ πολύ. Τώρατο σου γραμματάκι μου δίνει άφορμή να κάμω μιά γλωσσική παρατήρηση. Δές στην άρχή: «Χτές τό βράδυ πήρα τον τόμο σου...». Εγώ λοιπόν ένόμισα ή πώς ήρθε στο γραφείο μου και τον πήρες (τόν άγόρασες) ή πώς τον πήρες από τό τραπέζι σου, από τη βιβλιοθήκη σου, για να διαβάσης. Όστερα κατάλαβα πώς ήθελες να πής ότι δέν έλαβες ταχυδρομικώς. Αυτή, βλέπεις, ή διαφορά ύπάρχει, στην κοινή μας γλώσσα, μεταξή του παίρνω και του λαβαίνω. Έσείς εκεί, τό έξρω, λέτε άδιακριτως «πήρα να διαβάσω ένα βιβλίο, πήρα ένα γράμμα από τον άδελφό μου...». Κι' έμεις εδώ λέμε βέβαια πήρα (όχι έλαβα) ένα βιβλίο να διαβάσω, — έλαβα όμως ένα γράμμα (μιά επιταγή, ένα δέμα, ένα δώρο κτλ. ό,τι δηλ. στέλνεται με άνθρωπο ή ταχυδρομικώς). Και μου φαίνεται ότι πρέπει να γίνεται αυτή ή διάκριση, αν όχι όταν μιλούμε, τουλάχιστο όταν γράφουμε την κοινή μας δημοτική γλώσσα.

Με λύπησες, Έλλάς του Μέλλοντος, μ' αυτά που μου γράφεις για τό σχολείο. Είναι βέβαια πολύ λυπηρό να σάς φέρνουνται έτσι οι καθηγητά, να σάς λένε τόσο άσχημες βρισιές και ειρωνείες. Άλλ' αυτός δέν είναι λόγος για να φύγης. Πρέπει να τὰ ύποφέρης όλα ως να πάρης τό χαρτί σου. Έπειτα, γιατί τόση άντιπάθεια στις «Ψυχολογίες, τις Ήθικες και τὰ Μαθηματικά»; Μόνο Λογοτεχνία ύπάρχει στον κόσμο; Και τί Λογοτεχνία θά μάθης, όπαυλάωση ή θά κάμη κανείς χωρίς Φιλοσοφία; Θά είναι πολύ... του γλυκού νερού. Άκουγες λοιπόν με ύπομονή τις παρατηρήσεις που σο κάνουν οι καθηγητά σου, όσο άσχημη γλώσσα κι' αν μεταχειρίζονται, — μήπως κι' οι γονείς δέν βρίζουν καμιά φορά; άγαπών όμως! — και προσπαθήσε να γαπήσης λίγο κι' αυτά τὰ μαθήματα που δέν χωνεύεις.

Και τό δικό σου γράμμα, Δήμιε Άνθέ, τό γεμάτο άγάπη, μου δίνει άφορμή να κάμω μιά γλωσσική παρατήρηση. Κα που γράφεις: «σε άπαντώ λοιπόν...». Πού με άπαντάς; στο όρόμο; Και παρακάτω: «να σε άναγγείλω τώρα...». Σε ποίν να με άναγγείλεις;... Μόνο από τὰ έπόμενα που γράφεις, κατάλαβα ότι ήθελες να πής «σο άπαντώ» και «να σο άναγγείλω». Γιατί λοιπόν μεταχειρίζεσαι

αίτιατική (μέ, σε, τον, την) εκεί που τό σωστό, τό άκριβές, είναι γενική (μου, σο, του, της); Γιατί δέν κάνεις διάκριση μεταξή του σε γράφω (στο βιβλίο, στον κατάλογο) και του σο γράφω (ένα γράμμα) παρά μεταχειρίζεσαι και για τὰ δυο τό σε; Θά μου πής: έτσι τό λέμε στον τόπο μας. Ναι, αλλά είναι ιδιωματικό. Κι' όταν γράφουμε στην κοινή μας δημοτική γλώσσα, δέν πρέπει να μεταχειρίζομαστε ιδιωτισμούς, αλλά μόνο τους έπικρατέστερους, τους πανελληνίους τύπους.

Θέλω (περαστικά της άδελφής σου), Ένδοξος Έλλάς (χαιρετίσματα στον έξάδελφό σου, τον παλιό μου Φασούλη), Έλπίζωσα Έλλάς, Μαρία Τερέζα, Θεοελλην, Μυστηριώδη, Βάνδα, Ονειρεμένη Πατρίδα και Μακεδονικόν Έντελβάις, διάδασα τὰ όράτα σας γράμματα, έξετέλεσα τις παραγγελίες σας, σάς ευχαριστώ πολύ, αλλά ο χώρος δέν μου επιτρέπει να σάς άπαντήσω με περισσότερα. Άλλοτε!

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε άναένεται, αν δέν συνοδεύεται από τό δικαίωμα, δρ. 10. — Τα έγκρινόμενα ή άναεούμενα ισχύουν άς την 30 Νοεμβρίου 1933. Όσα συνδεούνται από ά, άνήκουν σε άγόρια και όσα από Κ, σε κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Διάσημος Λιχούδης, ά. (ΣΣ). Χρυσή Νεράϊδα, κ. (ΕΜ). Βοσκοπούλα, κ. (ΚΒ). Άζαίς, κ. (ΚΣ). Ίδανική Γλυκύτης, κ. (με βρισκετε, κορφατόπουλα;). Άήτητος, ά. (ΑΑ). Ήχώ, κ. (ΜΤΑ). Κόρη των Κυμάτων, κ. (ΜΧ). Δάκρυ της Μοναξιάς, ά. (ΝΓ). Βασιλεία Ειρήνη, κ. Αύγουστος, ά. Θαλασσόδουκος, ά. (!—). Λιλ, κ. (ΜΧ). Τάμ-Τάμ, ά. Ζίλδα, κ. (ΗΝ). Ζοζός, ά. (; ; ;). Ίδομενεύς, ά. (...).

Άνανεώσεις Ψευδώνυμων: Κύκνος του Ίονιού, ά. Χαλιμά, κ. Χαρά του Σπιτιού, κ. Θούριος, ά. Βενετσιάνικη Νύχτα, κ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορρίπτονται: «Τό καλό τό παλληκάρι έξέρει κι' άλλο μονοπάτι», της Παπαρούνας. Λαϊκό άνεκδοτο άρετά νόστιμο, άλλ' όχι πολύ κατάλληλο για την Σ. Σ. Σ. — «Η γάτα κι' ο σπουγγίτης» του Μπετόβεν. Πατήριωστο. — «Ο γυρισμός» του Κροίσου. Πολύ φτιαστό. Έχει και μερικές άπιθανότητες. Είναι δυνατόν, ένας άνθρωπος, όσον καιρό κι' αν λείπει από τον τόπο του, να μη θυμάται ποιά είναι ή πόρτα του σπιτιού του; Άλλωστε, πολεμικά κομμάτια δέκα χρόνια μετά τη λήξη του πολέμου δέν είναι καθόλου καθόλου επίκαιρα. — «Θρήνος» του Ξ. Α. Πολύ δύσκολο θέμα για να επιτύχη. Προσέχετε σε τέτοια άρχαία τους αναχρονισμούς. Πώς ήταν δυνατό τό «δωμάτιο» του Άχιλλέα (που άλλωστε δέν ήταν καν δωματικό) ύψόμενα, αλλά ή έκτέλεση χωλαίνει. Είναι γραμμένο σ' αυτό τό λεγόμενο οικείο ύφος που είναι εύκολώτατο αλλά και δυσκολώτατο να επιτύχη. Άς ξαναγραφή πιο άπλά. — «Η άλεπού κι' ο κόκκορας» του Σταμ. Καλλ. Ός ποιήμα άτεχνο. — «Ηλιοβασιλευμα» του Κλάε. Πολύ συνηθισμένο. — «Τ' όνειρό μου» του Άγγελούδι των Όνειρων. Πολύ... άλλωστε... — «Η ιστορία ενός ρόδου» του Κερκυραϊκού Διαβολάκι. Έξαιρετικά καλοκαμωμένο, αλλά πολύ κοινό τό θέμα.

Κι' ἡ γλῶσσα εἶναι κάπως σχολαστικὴ ἀκόμη. — «Τὸ στοιχειωμένον καράδι» τοῦ Μ. Μ. Κι' αὐτὸ πολὺ φτιαστό. πολὺ ψεύτικο. Γράφεται ἐντυπώσεις παρμένες ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ζωὴ. Ἀξίζουν περισσότερο ἀπὸ τὸ πῶς τεχνικὰ γραμμένον διήγημα ποὺ εἶναι ἀποκλειστικὰ δημιούργημα τῆς φαντασίας. — Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: **Ταρζάν** (τὸ «Χ. Σ.» μπορεῖ νὰ μπαίνει μόνο στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες μὲ πληρωμὴ) **Ντόλλυ Παγκάλου** (ἂν καὶ ἀργά, γιατί τώρα μόλις μοῦ τὸ γράφεις, σοῦ στέλνω τὰ πῶς ἐγκάρδια μου συγχαρητήρια καὶ τίς πιὸ θερμὲς μου εὐχὲς πέρασε ἡ γρίπη;) **Τρελλοκόριτσο** (αὐτὸ, εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν ἐν τάξει) **Μαργαρίταν** (δὲν ξέρω, ἀλλὰ πραγματικῶς τὸ ψευδώνυμο **Τρ. Τρ.** ἀνήκει σὲ ἀγόρι) **Εὐαίσθητην Καρδούλαν** καὶ **Κεφαλλονιτοπούλαν** (ὅχι, καθμερὰ χωριστά) **Ἑλλήν Καραγιαννοπούλου** (Ὁδηγὸν ἔστειλα) **Μιμόξαν** (τετραδιά ἔστειλα) **Α. Σ.** (ἐλήφθησαν) **Νυκτολούλουδο** (χαίρω πολὺ αὐτὸ σοῦ ἐνέκριναν γράφε μου) **Δίλιαν** (αὐτὸ μόνο ἦταν ἐλευθεροῦ ἐλπίζω νὰ μοῦ γράφεις συχνά) **Ἀντινέαν** (ἔστειλα 14 τετραδιά) **Σμαράγδαν Κάτοαρη** (φυλλάδια ἔστειλα) **Βάσων Σωτηρακοπούλου** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα) **Βέδαν** (ἔλαβα) **Τρελλὴν Νεότητα** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκριναν) θὰ τὸ προτιμῶς βέβαια ἀφοῦ τὸ ἔγραψες πρῶτον) **Δεσπὴν Καρδούλαν** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκριναν καὶ ἔχω στὴ διάθεσίν σου ὑπόλοιπον δρ. 40) **Μαρίαν Α. Κεφαλλονοῦ** καὶ **Νικόλ. Ραυτόπουλον** (περιεργό! ἀπὸ ἐδῶ τὸ φύλλο σὰς στέλνεται τακτικώτατα) πρέπει νὰ παραπονεθῇτε σὲ ταχυδρομεῖο **Ζακύνθου** **Δελούδω** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα) **Ν. Γεωργοπούλου** καὶ **Ἀγγὴν Σενάκη** (Ὁδηγὸν ἔστειλα) **Κυρὰ Φροσύνη** (παραστικὰ νὰ σ' ἔδωκε σου τίς ἐρωτήσεις) **Νυφούλαν τ' Οὐρανοῦ** (ἔλαβα) χαρτὶ λύσεων ἔστειλα) **Νέαν Ἑλλάδα** (ἔλαβα τίς 10 δρ. εὐχαριστῶ) **Ἀήτητον, Νεαράν Καλλιτέχνηδα** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 15 Μαρτίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 264ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεχταὶ μέχρι τῆς 25 Μαΐου.

191. Δεξιόγραφος

Ἀρνητικὸ βάζετε ἐμπρός ἐμπρός, Κατόπι κατὶ... κατὶ ἄλλο. Καὶ τ' ὅλο μέσα στὸ κεφάλι σας Εἶθε νὰ τῷχετε μεγάλο!

Λυσόχαρτο

192. Συλλαβογράφος

Τὸ πρῶτο μου ἐπιφώνημα, Σύμφωνο τῆλο ἀπλό, Τὸ τρίτο μου κατάφαση, Καὶ κάνεις στὸ λεπτὸ Μιὰ πόλη—μὰ τί πόλη! Κάλλος καὶ δόξα εἶν' ὅλη.

Δὲν Κιχώτης

193-194. Μεταγραμματισμοί

Ἔνα βουνὸ μιᾶς νήσου Ἀλλάζει τὴν κορφὴν του Καὶ κάνει χρονικὸ

Κι' ἐν' ἄλλο—συλλογίσου— Ἀλλάζει τὴν οὐρὰ του Καὶ κάνει ἀρνητικὸ.

Φωτεινὸ Σκοτάδι

195. Ἀναγραμματισμός

Ἄγιος εἶναι σεβαστός Ἀπ' ὅπου καὶ νὰ πιάσης, Εἶτε ἀπὸ πίσω, εἶτε ἀπὸ μπρός, Λύτη, νὰ τὸν διαβάσης.

Παπαρούνα

196. Ἀστὴρ

* * * * * Νάντικατασταθῶν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νάναγινώσκονται: ὀριζοντίως χώρα τῆς βορείου Εὐρώπης, καθέτως κρᾶτος εὐρωπαϊκόν, διαγωνίως δὲ ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Γολιάθ

197. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 20 = Ἐφευρέτης
2 3 4 2 0 = Ἀντωνιμία
3 7 2 0 = Ἐξόγκωμα
4 3 6 7 2 0 = Μνήμη
5 4 5 8 2 0 = Ἀντωνιμία
6 5 0 2 1 5 9 2 0 = Θάλασσα
7 2 3 0 = Ζῶον [ρεστον
8 9 1 2 0 = Ἀίσθημα δυσά-
9 6 7 8 2 0 = Νῆσος Αἰγαίου
0 5 8 1 9 2 0 = Πατριάρχης.
Ζήτω τὸ 21

198. Πτερωτὸν Γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἐν κοινὸν γράμμα, τὸ πτερωτόν, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρῶτην, δευτέρον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ οὕτω καθέξής:

1, Σύμβολον 2, Θαλασσινὸν ὄστρακόν, 3, Φυτὸν διακοσμητικόν 4, Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου 5, Μέρους τοῦ πλοίου.

Κέρνη Κούκλα

199. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι λέξεων ἀποτελοῦν ἀργεῖον ἀγαλματοποιόν, τὰ δὲ τρίτα γράμματα μυθολογικὸν τέρας:

1, Ἑλληνικὸν πέλαγος 2, Εἰς τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν 3, Γοργῶν 4, Ἀκρωτήριον νήσου 5, Βασίλισσα τῆς Περσίας 6, Κράτος τῆς Εὐρώπης 7, Βασιλεὺς τῆς Κολχίδος 8, Γυνὴ τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Μῦρον τῆς Ἀνδρου

200. Μικτὸν

αίο - πντ - ααι
Πόμαχος τῆς Ἑλευθερίας

201. Γριφὸς

τι τι X X
τι 1 τι :: X X
τι τι X X
τι X
Λήμιος Ἀνδός

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 2

15. Ἀκράτα (ἄκρα, τά. — 16. Χειρόσοφος (Ἐκατόγχειρ ἢ Σοφός). — 17. Πάρος—Πόρος. — 18. Διδὸς δίδω, — 19

Κ Ι Μ Ω Λ Ο Σ
Ι Ι Α Κ
Μ Ι Ν Ο Ρ Κ Α
Ω Ο Ι Π
Λ Α Ρ Ι Σ Σ Α
Ο Κ Σ Ν
Σ Κ Α Π Α Ν Η

ΜΑΡΧΟΣ (Δούλος, ἡμέρα, Μένω, Ἀρχή, Ράπτω, Χάνω, Ὅρος, Σηκώνομαι). — 27—31. Τανάγρα, Σαχάρα, Φάσσαλα, Καβάλλα, Ἀραράτ—32. Εἶμαι Διαπλοσπούλα (ἡ μ' ε διὰ πλα, σ' ο που, λά).

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. 40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894 — 1932), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 39 τόμους ὑπάρχουν οἱ 38 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 — 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφὸς δρ. 80 καὶ ραμμένος δρ. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931 καὶ 1932 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφὸς δρ. 110 καὶ ραμμένος δρ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. 5 ὁ ἀρραφὸς καὶ δρχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 35 εἴτε ἀρραφὸς εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΓ'—201]

Μαθηματικὸν Φροντιστήριον ὁ «Εὐκλείδης» Σπ. Βασιλειάδου καὶ Εὐθ. Κουρούκλη, δόξ Κίμωνος ἀρ. 9, Ἀθήναι, Συνοικία Μεταξουργείου.

[ΑΓ'—202]

Διαπλοσώσομε !! Ἐναδιάβασε τὴν (ΑΓ'—177) ἀγγελία τῶν «ΑΤΡΟΜΗΤΩΝ». Ἐγγράφονται μέλη!!!

Μπουμπούλ, Μακεδονικὸν Ἐντελβᾶϊς

[ΑΓ'—203]

Ανταλλάσσομε Μ. Μυστικά μὲ δλους-ες. Στείλατε. Δ/σις: Λήδα Δρόσου, Τσαγκαράδα, Βόλου.

Χωρὶς Φτερά—Δροσούλα

[ΑΓ'—204]

Η Βενετσιάνικη Νύχτα παρακαλεῖ τὰ πιὸ μεγάλα παιδιά γιὰ ἕνα γράμμα, μιὰ κάρτα, ἢ τετραδιάκι. Δ/σις: Νίτσαν Παρισνοῦ, Ταχυδρ. Κιθώτιον 201, Λευκωσίαν Κύπρου διὰ: **Βενετσιάνικη Νύχτα**

[ΑΓ'—205]

Ακτὶς Ἑλπίδος, Ὁ! σὲ γνωρίζω Ι. Τ. Δὲν εἶναι ἔτσι; **Μέντιουμ**

[ΑΓ'—206]

Ξεπεσμένη **Λαίδη**, φυλάξου, εἰσαι ἢ Κ. Κ. **Θεότρελλη**

[ΑΓ'—207]

ΙΔΡΩΘΗ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ»

Πρόεδρος: Γουδοχέρη, Ἀντιπρόεδρος: Μαῦρο Χιόνι, Ταμίας: Χονδρὸς Ταίρος. Διαγωνισμὸν: Ἀσπρος Ἀράνης. Λύσεων: Γουδοχέρη. Γραμματεῖς: Μαῦρο Χιόνι. Ἀποκαλύψεις: Χονδρὸς Ταίρος. Σ. Σ. Σ.: Ἀσπρος Ἀράνης. — **Τρέμετεεεε !!!**

[ΑΓ'—208]

Αλληλογραφῶ μὲ δλους ἄλλας. Δ/σις: Νικόλαον Μπικάκι, Πανάνιον Νοσοκομεῖον, Ἡράκλειον Κρήτης.

[ΑΓ'—209]

Μελαγχολικὰ, κάρτα ἔστειλαμε: ἀπάντησέ; **Ἑλληνικὸ Ἀερογιάλι** **Θέμος Μιράντας**

[ΑΓ'—210]

Ηλιογέννητῃ, θάξας ν' ἀλληλογραφώμε; **Θέμος Μιράντας (κ.)**